K. Levent Zoroğlu'na Armağan

Studies in Honour of K. Levent Zoroğlu

AYRIBASIM / OFFPRINT

K. Levent Zoroğlu'na Armağan
Studies in Honour of K. Levent Zoroğlu

Editör / Edited by
Mehmet TEKOCAK

Suna – İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü
Suna & İnan Kıraç Research Institute on Mediterranean Civilizations

SUNA – İNAN KIRAÇ AKDENİZ MEDENİYETLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
SUNA & İNAN KIRAÇ RESEARCH INSTITUTE ON MEDITERRANEAN CIVILIZATIONS

Armağan Dizisi / Festschrift Series: 3

K. LEVENT ZOROĞLU'NA ARMAĞAN
STUDIES IN HONOUR OF K. LEVENT ZOROĞLU

Editör / Edited by
Mehmet TEKOCAK

ISBN 978-605-4701-27-8

© Suna – İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü, Antalya 2013

Yayıncı Sertifika No / Publisher Certificate No: 25840

Bütün hakları saklıdır. / All rights reserved.

Bilim Kurulu / Scientific Committee
Celal ŞİMŞEK
Nurettin ARSLAN
Bilal SÖĞÜT
Mehmet TEKOCAK

Bu yayındaki bütün makaleler bilim kurulu değerlendirmesinden geçmiştir.
All papers have been evaluated by the scientific committee.

Tüm metin ve fotoğrafların yayım hakkı saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında yazarların ve yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.
Bu eser ile ilgili tüm sorumluluklar yazarlarına aittir.

All rights reserved. No part of this book may be used or reproduced in any manner
without written permission from the author and the publisher except in the context of reviews.
Responsibility of the essays in this work rests on its author(s).

Yazışma Adresi / Mailing Address
Barbaros Mah. Kocatepe Sok. No. 25
Kaleiçi 07100 ANTALYA - TÜRKİYE
Tel: 0 (242) 243 42 74 • Fax: 0 (242) 243 80 13
akmed@akmed.org.tr
www.akmed.org.tr

Baskı / Printed by
Matsis Matbaa Hizmetleri
Sefaköy / İstanbul
Tel: 0212 624 21 11 www.matbaasistemleri.com
Sertifika No / Certificate No: 20706

Yapım ve Dağıtım / Production and Distribution
Zero Prod. San. Ltd. Şti.
Abdullah Sokak, No. 17, Taksim
34433 İSTANBUL - TÜRKİYE
Tel: +90 (212) 244 7521 Fax: +90 (212) 244 3209
e.mail: info@zerobooksonline.com
www.zerobooksonline.com/eng www.egeyayinlari.com

Vehbi Koç Vakfı

İçindekiler / Contents

Önsöz (Mehmet Tekocak) IX

Sunuş (Ömer Özyiğit) XIII

Selçuk Üniversitesi ve Arkeolojiye Adanmış Bir Ömür (Prof. Dr. Hakkı Gökbel, Rektör) XV

Fakültemizin İlklerinden (Prof. Dr. Âlim Gür, Dekan) XVII

Prof. Dr. K. Levent Zoroğlu'nun Özgeçmişi ve Yayınları XIX

Mustafa Büyükkolancı
Müzeci Kökenli Dostum, Bilim İnsanı Levent Zoroğlu'na 1

Celal Şimşek
Bir Öğrencisi Olarak Benim Gözümde Levent Zoroğlu Hocam 3

Catherine Abadie-Reynal
Italy and Zeugma (Ist-IIIrd c. A.D.) 5

Işık Adak-Adıbelli
Tarsus Cumhuriyet Alanı'nda Bulunan İnsan Tasvirli Afrika Kırmızı Astarlıları 19

Hüseyin Adıbelli
Tarsus'ta Arkeolojik Mirası Koru(ya)mamanın Yarattığı Sonuçlar ve 2001 Yılı Kanalizasyon Kazılarının Sürpriz Bulguları 29

Engin Akdeniz
Kayacık ve Çevresinin Arkeolojik Potansiyeli 41

Ali Akın Akyol
Dünyada ve Türkiye'de Arkeometrinin Dünü ve Bugünü 55

A. Oğuz Alp
Burdur Arkeoloji Müzesi'nden Geç Roma-Erken Bizans Dönemi'ne Ait Üç İon Sütun Başlığı 63

Melih Arslan
Yeni Bir Bronz Kybele Heykelciği 73

Nurettin Arslan
Frank Calvert Koleksiyonu'nda Akhilleus Ressamı'na Ait Bir Nolan Amphora 81

Sümer Atasoy
Kentsel Arkeoloji ve İstanbul 89

Mustafa Bilgin – Burcu Derin
Nif (Olympos) Dağı Karamattepe Yerleşmesi'nde Bulunan Kuşlu Kotyle ve Skyphoslarla İlgili İlk Değerlendirmeler 97

Emanuela Borgia
Building Activities in Roman and Proto-Byzantine Cilicia through Epigraphic Sources 115

Aytekin Büyüközer
Knidos'un Kent Planlamasında Limanların Yeri ve Kentle İlişkisi 139

Aynur Civelek
Seikilos'un Şarkısı 155

Mustafa Tolga Çırak
Kelenderis Toplumu'nda Element Analiziyle Paleodiyet'in Ortaya Çıkarılması ve Diagenesis 161

Ertekin M. Doksanaltı – İbrahim Karaoğlan – L. Ufuk Erdoğan
Giresun-Aretias/Khalkeritis Adası 2011-2012 Kazıları Ön Raporu 175

Bahadır Duman
Lykos Laodikeiası'nda Bulunan Batı Yamacı Tekniğinde Bezenmiş Seramikler 191

Erkan Dündar
Imports from Ionia: A Group of Ionian Ceramics from the Building Complex on the Tepecik Acropolis at Patara 205

Makbule Ekici
Lagina ve Çevresi'nde Bulunan Bir Grup Hellenistik Dönem Hanedanlık Sikkesi 233

Eugenia Equini Schneider – Chiara Morselli
Elaiussa Sebaste, Rock Tombs between the Theater and the Agora 245

Adele Federica Ferrazzoli
Late Hellenistic Stuff from Elaiussa Sebaste 257

Zaraza Friedman
The Ships Depicted on the Kelenderis Mosaic 277

Ian Hodder
Why do Pot Styles Change? A Consideration of Culture Change from the Perspective of Çatalhöyük 293

Bilge Hürmüzlü
Isparta Müzesi'nde Korunan Karia Kökenli Bantlı ve Dalgalı Çizgi Bezekli Oinokhoeler 305

Veronica Iaocomi
Private Architecture and Building Techniques at Elaiussa Sebaste, Isauria (Rough Cilicia) in Late Antiquity and Early Byzantine Period. A Methodological Approach 313

İlker Işık
Antik Çağ'da Epikürosçuluk 329

Deniz Kaplan
Korykos'un (Kilikia) Roma İmparatorluk Dönemi Üzerine Yeni Gözlemler 335

Haşim Karpuz – Tolga Bozkurt
Ilgın-Beykonak (Tekke) Köyü'nde Halk Mimarisi 345

Abuzer Kızıl
Milas Akkent Lahit Mezarı 361

Asena Kızılarslanoğlu
Gözlükule Kazısı'ndan Bir Grup Etütlük Tunç Çağı Seramiği'nin Mikromorfolojisi 371

Zeynep Koçel Erdem
Tekirdağ Müzesi'nden Meidias Üslubu'nda Bir Bodur Lekythos 385

Zafer Korkmaz
Distribution of Eastern Sigillata A, Eastern Sigillata B and Eastern Sigillata C Potsherds in Sivas 395

Taner Korkut
Ostotheken oder Kindersarkophage? 405

Ergün Laflı
Five Early Imperial Lamps from the Museum of Tarsus 415

Chris Lightfoot
Write or Light? Roman Glass Inkwells and Lamps 425

Sina Noei
2006 Yılı Kelenderis Kazısı Koruma ve Onarım Çalışmaları – Ön Rapor 433

Mehmet Okunak
Hierapolis 159D Nolu Tümülüs ve Buluntuları 441

Elif Özer
Olympos Antik Kenti'nden Bir Grup Rölyefli Lahit 479

İlhame Öztürk
Mersin İli, Silifke İlçesi, Yeşilovacık Beldesi, İnönü Mevkii Gözleğentepe Nekropolü Kurtarma Kazısı 499

Ömer Özyiğit
Phokaia'da Cenevizliler Dönemi 511

Jeroen Poblome – Dennis Braekmans – Nalan Fırat – Bert Neyt – Eva Kaptijn – Hannelore Vanhaverbeke
Femke Martens – Kim Vyncke – Rinse Willet – Marc Waelkens – Patrick Degryse
How Did Sagalassos Come to Be? A Ceramological Survey 527

Dalit Regev – Uzi Greenfeld
New Finds from the Samaria-Sebaste Necropolis 541

Susan I. Rotroff
A Phakos Ostrakinos from the Athenian Agora 569

Barış Salman
Kırşehir Müzesi'nden *Dextrarum Iunctio* Sahneli Bir Mezar Steli 585

Mustafa Hamdi Sayar
Kelenderis'te Antoninus Pius Dönemi'nden Bir Hamam 595

Bilal Söğüt
Stratonikeia'da Hellenistik Dönem Öncesi 605

Marcello Spanu
Roman Honorary Arches in Cilicia? The Cases of Korykos and Diokaisareia 625

Celal Şimşek
Laodikeia Nekropolü'nden Kremasyon Kapları 647

Oğuz Tekin
Calchedon and Lysimachia: Remarks on Two Published Hellenistic Weights 705

Mehmet Tekocak
Akşehir Müzesi'nde Bulunan Pişmiş Toprak Kandiller 707

Numan Tuna – İlham Sakarya
Reşadiye ve Burgaz Kazılarında Bulunan Mortarların Tipolojik Gelişimi 729

Volkan Yıldız
Mersin Müzesi'nde Bulunan Bir Grup Attik Vazo 743

Candemir Zoroğlu
Anadolu'dan Bir Grup Zırhlı İmparator Heykeli Üzerindeki Bitkisel Bezeme ve Anlamı 757

ÖNSÖZ

Saygıdeğer hocam Prof. Dr. K. Levent Zoroğlu'nu böyle bir yazıyla kısaca tanıtmak gerçekten çok zor bir görevdi benim için. Çalışmaları, yaşantısı, prensipleri ve kişisel özellikleriyle büyük bir değer olan hocamı hâl böyle iken kısa bir yazıyla, sanki çerçeve içerisine sıkıştırılmış bir fotoğraf tadında, nasıl anlatabilirdim ki. Buna rağmen ben de kendisinin her zaman yaptığı gibi zor olanı yapmaya çalışarak bu sınırlı sayfalarda O'nu ve bu zamana kadar geride bıraktıklarını sunmaya gayret ettim.

1971 yılında Side Müzesi'nde başlayan meslek hayatını, 1977 yılında üniversitedeki akademik ortama taşıyan değerli hocam Prof. Dr. K. Levent Zoroğlu'nu ilk kez bundan tam 24 yıl önce tanımıştım. Bu ilk tanışma benim için hiç unutulmayacak bir anıyı da içinde barındırmaktadır. Ben sınıftaki diğer arkadaşlarımdan biraz daha geç başladığım için henüz hiçbir derse girmemiştim. Okula geldiğim ilk hafta bölüm dersliklerimizin bulunduğu koridordaki B1 122 nolu sınıfın önünde *Arkeolojiye Giriş* adlı dersin başlamasını bekliyordum. Dersin hocasının Doç. Dr. Levent Zoroğlu olduğunu ders programından biliyordum ama kendisini hiç görmemiştim. Tam o sırada oldukça vakur, ciddi ve şık giyimli bir hoca benim önümden geçerek sınıfa giriverdi ve kapıyı kapattı. Haliyle sınıfa ondan sonra girmek zorunda kalmıştım. Hemen derse başladı ve tahtaya bir şeyler yazdı, tahtada yazacak yer kalmadığında ise bana bakarak *"Sen cezalısın"* dedi ve tahtayı silmemi istedi. Benim tahta silme cezam ders sona erene kadar devam etti. Sonradan öğrendik ki hocamız kendisinden sonra derse girilmesine çok kızar ve bunu bazen sözle, bazen bu tür davranışlarla, kimi zaman da derse almayarak muhakkak cezalandırırdı. Hocamız haklıydı çünkü kendisi derslerine gelmemezlik yapmadığı gibi geç de kalmazdı. Bu tutumundan emekli olduğu güne kadar asla taviz vermedi ve bu yönüyle herkesin takdirini kazandı. Bu yüzden de öğrenciliğimiz boyunca kendisi en çekindiğimiz hoca olmuştur. Benimkisi galiba şanslı olduğum bir güne denk gelmişti ve ucuz atlatmıştım. Belki de bu olay hocamla bugüne kadar sürecek olan birlikteliğimizin bir habercisiydi. Çünkü aynı yılın sonunda öğrenci olarak katıldığım ve beni bu meslek dışında başka hiçbir mesleği yapamam diyecek kadar sabit düşünceli hale getiren, Kelenderis Antik Kenti Kazısı'nın başkanı da yine kendisiydi.

Benim gibi daha birçok kişiyi akademisyenliğe yönlendiren ve bu konuda elinden gelen tüm imkânı bizler için hiç çekinmeden seferber eden hocamız, emeğinin karşılığını da fazlasıyla almıştır. Halen ülkemizdeki pek çok üniversitenin arkeoloji bölümlerinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda ve müzelerde O'nun yetiştirdiği, ondan feyz almış olan öğrencileri görev yapmaktadırlar. Bunlardan akademik hayata devam edenler bulundukları üniversitelerin üretkenliğine önemli katkılar sağladıkları gibi aynı zamanda birçoğu ulusal ve uluslararası alanda ses getiren arkeolojik kazı ve araştırma projelerine başkanlık etmekte, önemli işlere imza atmaktadırlar. Öğrencilerinin başarılı olmalarındaki yegâne ortak nokta hepsinin Levent Zoroğlu hocalarından öğrendiklerini harfiyen uygulama gayretleridir. Levent Zoroğlu hocamız ve Kelenderis Kazısı etrafında filizlenen öğrencileri için bir okul olmuş, bu okulun gayretli öğrencileri feyz aldıkları geleneğin birer temsilcisi ve öğreticisi haline gelmişlerdir. Hocamız ve ekibi tıpkı bir asırlık çınar ağacı gibi ülkemizin akademik hayatına ve arkeolojisine yıkılmamak üzere kök salmış durumdadır. Bu gelenek ülkemiz arkeolojisine yaklaşık 50 yılını adamış olan hocamızın adeta bir ekol haline gelmiş çalışma sistemi ve etik değerler olgusundan meydana gelmektedir. Levent Zoroğlu ekolü; usanmadan çalışkan olmak, ciddi ve disiplinli olmak, titiz olmak, sabırlı olmak, araştıran ve sorgulayan olmak, hoşgörülü olmak, adaletli olmak, yardımsever olmak, paylaşmak ve her şeyden önemlisi bir bilim insanı olduğunu unutmadan çalışmak üzerine kuruludur.

Prof. Dr. Levent Zoroğlu ismi akademik dünyada iki ana disiplinle özdeşleşmiş durumdadır. Bunlardan ilki arkeolojik kazılarda ve buna bağlı olarak müze koleksiyonlarında en sık gördüğümüz seramiklerdir. Değerli hocam yurt içinde ve yurt dışında hemen her dönemden seramikler üzerine birçok yayın yapmış ve bu yüzden de hem ülkemizde hem de yurt dışında hatırı sayılır bir yer edinmiştir. Daha önceki dönemlerde dikkate değer bulunmayan Hellenistik ve Roma Dönemi seramikleri ile ilgilenerek bu alanda uzmanlaşan Levent Zoroğlu hocamız bu konuda çalışanların olduğu kadar seramik araştırmaları alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların da müracaat ettikleri bir otorite haline gelmiştir. Kendisinin uluslararası seramik komisyonlarına olan üyelikleri ve *Corpus Vasorum Antiquorum Türkiye Komitesi'nin* başkanlığını yürütüyor olması bunun en açık göstergesidir. Alanında dünyanın en saygın projelerinden birisi olan *Corpus Vasorum Antiquorum* serisinin Türkiye'deki ilk bandı olan "*Silifke Müzesi Corpus'unu"* çıkaran Levent Zoroğlu ülkemizde bu alandaki bir ilke imza atmış oldu. Doktora tezi kapsamında tespitini yaptığı "*Kızılırmak Havzası Seramikleri"* ifadesini literatüre kazandırmıştır.

Levent Zoroğlu ismiyle özdeşleşen ikinci çağrışım ise Kelenderis Antik Kenti ve kentin içinde yer aldığı Kilikya Bölgesi olmuştur. Hocamızın Kelenderis'le tanışması uzun yıllar çalıştığı Stratonikeia'dan ayrılarak kendi adına çalışmaya karar verdiği 1980'li yıllara kadar uzanır. Özgeçmişinde de görüleceği üzere kendisi, önceki yıllarda Stratonikeia dışında da pek çok projede ekip üyesi olarak görev aldığı gibi, bir bölümünü de bizzat yönetmiştir. Neredeyse arkeoloji ile ilk tanıştığı yıldan itibaren aralıksız kazı ve araştırmalara katılmıştır. Zoroğlu'nun Kelenderis'e yönelmesindeki en önemli etken Silifke Müzesi'nde görmüş olduğu Attik vazolardır. Zamanın müze müdürü olan dostunun bu eserlerin Kelenderis'ten geldiğini söylemesi, burada uzun yıllar sürecek kazı ve araştırmaların da kıvılcımını ateşlemiş oldu. Kentte ve bölgede birkaç yıl sürdürdüğü incelemelerin ardından 1986 yılında Anamur Müze Müdürlüğü ile ortak olarak başlattığı Kelenderis Kazıları'nı sonraki yıllarda kendisine verilen Bakanlar Kurulu Kararı ile başkan olarak yürütmeye başlamıştır. Geçmişte çok fazla rağbet görmeyen bu yüzden de oldukça bakir durumda olan Kilikya Bölgesi'ne gelerek oldukça zor şartlarda başarılı ve uzun soluklu çalışmalar gerçekleştirmiş olması, kendisini Kilikya Bölgesi tarihi coğrafyası ve arkeolojisiyle ilgili de otoritelerden biri haline getirmiştir.

27 yıl önce nerdeyse bir kazma, kürek ve el arabasıyla, çok güç şartlarda başlamış olan Kelenderis Antik Kenti Kazıları, hocamızın sahip olduğu pratik zekâsı, büyük fedakârlıkları ve stratejik planlaması sayesinde her yıl güçlenen ve kendi ekolünü yaratmış olan kurumsal bir yapı halini almıştır. Bu kurumsal yapı, birçok bilim insanının ve arkeoloğun mesleki gelişimine vesile olduğu gibi etik değerlere duyarlı ve disiplinli bireylerin yetiştirilmesine de büyük katkı sağlamıştır. Kelenderis Kazısı aynı zamanda Selçuk Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü'nün de halen devam eden uygulamalı eğitim ve öğretimin verildiği bir kazı laboratuarı olmuştur. Benden önce, benim zamanımda ve sonrasındaki öğrencilerin Kelenderis kazısı için söyledikleri şu söz; "*şayet bir şey öğrenmek istiyorsan kesinlikle Kelenderis Kazısı'na katılmalısın*" bu kurumsal yapının değerini gösteren en somut kanıttır. Bu sözün ortaya çıkmasının sebebi pek tabiî ki Levent Zoroğlu hocamızın işine olan ciddi bakışı ve tavizsiz disiplin anlayışıydı. 1990 yılından itibaren kazısına katılarak bu duruma en uzun süre tanık olan kişi olma şerefi de bu satırların yazarına nasip olmuştur. Bir gün bile hocamızın bizden sonra kalktığını, kazı alanına gelmediğini ve herhangi bir sorumuzu cevapsız bıraktığını görmedim. Hemen her gün sabahın beş buçuğunda kalkar, gece yatana kadar da büyük bir heyecan ve istekle çalışırdı. İlk zamanlar tükenmek bilmeyen bu gücü nereden bulduğunu şaşkınlıkla karşıladığım hocamı tanıdıkça bunun bir felsefe, bir aşk olduğunu anladım. Aşık olunan ise arkeoloji bilimiydi. Bu felsefe onun biz öğrencilerine tekrarladığı şu cümlelerinde ses bulurdu;

"*Kazılarda önemli olan hızlı kazmak değildir. Bizler defineci değil bilim insanlarıyız. Arkeolojik alan kazıları sıradan kazılar değildir. Bizler vurduğunuz her kazmaya ve bulduğumuz her esere çok büyük özen göstermek zorundayız. Bu sebeple çalışmaların her aşaması büyük bir titizlikle takip edilmeli ve eksiksiz bir şekilde kayıt altına alınmalıdır*".

Levent Zoroğlu yaptığı tüm çalışmalarında bu etik değerlere bağlı kalmış, bundan da asla taviz vermemiştir. Kazı ve araştırmalarında reklam yaparak popüler olmak gibi bir düşüncesi de asla olmamış, tek gayesi ortaya çıkardığı sonuçları kültürel mirasın korunması ve tanıtılmasına yönelik bir araç olarak kullanmak, yakın çalışma

arkadaşlarını da bu yönde teşvik etmektir. Aynı prensiplerle Tarsus Müze Müdürlüğü ile ortak olarak 1994-2003 yılları arasında Tarsus Cumhuriyet Alanı kazılarını yürütmüş, böylece Kilikya Bölgesi'nin hem dağlık hem de ovalık bölümünde kazı yaparak ülkemiz arkeolojisine olan hizmetlerine bir yenisini daha eklemiştir.

Prof. Dr. Levent Zoroğlu akademik ve mesleki hayatındaki saygınlığı ile başarısını, atandığı idari görevlerin yanı sıra yürüttüğü proje ve faaliyetlerde de göstermiştir. Böylece hem bağlı bulunduğu Selçuk Üniversitesi'ni en iyi şekilde temsil etmiş hem de pek çok kurum ve kuruluşun fikrine başvurduğu veya kendisinden istifade etmek istediği değerli bir şahsiyet haline gelerek, başta ailesi olmak üzere tüm dostları ve biz öğrencilerinin gurur kaynağı olmuştur. Hocamızın kazılarda ve Kültür Varlıklarını Koruma Kurulları'ndaki görevleri sırasında korumacılık ve kültürel miras yönetimi konularında ortaya koyduğu fikirleri ile gerçekleştirdiği uygulamalar, bu alanda cesaretle atılan adımlar olarak örnek gösterilen düzenlemelerdir. Bu konuda sahip olduğu bilgi birikimi ve tecrübesinden ilgili kurum ve kuruluşların kendisini davet ederek faydalanmak istemiş olmaları, hocamızın korumacılık alanındaki etkinliğinin en büyük ispatıdır. Hocamız tarafından Kelenderis ve çevresindeki kültür varlıklarının korunması konusunda alınan kararlar, bölgenin gelecek nesillere aktarılmasında tarihi öneme sahip uygulamalardır. Kendisinin Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu üyeliği dönemindeki çabaları da hep bu doğrultuda olmuştur. Bununla birlikte hayatının büyük bir bölümünü geçirdiği Konya'nın kültürel ve kentsel mirasının korunması için yaptıkları, bugün için değeri anlaşılamasa da gelecekte ortaya çıkacak olan kazanımlarla farkına varılabilecek olan önemli birer adımlardır. Bugün Konya kent merkezindeki tüm inşai faaliyetlerde ortaya çıkan kalıntıların tespit edilerek kayıt altına alınmasını tamamen Levent Zoroğlu hocamızın Konya Koruma Kurulu Başkanlığı dönemindeki yılmak bilmeyen mücadelelerine borçlu olduğumuza tarih muhakkak şahitlik edecektir.

Öğrenciliğinden itibaren başlayan kazı ve araştırma tecrübesi, bitmek bilmeyen çalışma arzusu, yetiştirdiği müzeci ve akademisyenler, bilimsel etiğe olan saygısı, çalışkanlığı ve disiplinli tutumu, hocamızın arkeoloji bilimi konusunda ülkemizin saygı ve sevgi duyulan, aynı zamanda örnek alınan ve her zaman fikrine başvurulan yeri doldurulamayacak nitelikteki bilim insanlarından biri olmasını sağlamıştır. Yurt içinde almış olduğu ödül ve teşviklerin yanı sıra büyük çoğunluğu yurt dışı kurum ve kuruluşlar tarafından verilen burslar kendisinin ne denli önemli bir bilim insanı olduğunun apaçık göstergesidir. Yayınlar listesinde de görülebileceği gibi Prof. Dr. L. Zoroğlu, sahip olduğu bu mesleki bilgi ve becerisini üretime dönüştürmüş olmasıyla da haklı bir saygınlık kazanmıştır. Başta seramik sanatı olmak üzere yurt içinde ve yurt dışında, arkeolojinin pek çok alanıyla ilgili makaleler yazmış, konferanslar vermiş, seminer ve panellere konuşmacı ve yönetici olarak katılmış ve kitaplar yazmıştır. Ancak kendisi bununla da yetinmemiş arkeolojinin sevdirilmesi, korumacılık zihniyetinin geliştirilebilmesi adına pek çok platformda konuşmalar yapmış, fikirler üretmiş ve de bunları tüm meslektaşlarıyla her ortamda paylaşmıştır.

Bu kitapta Hocamızın hayatındaki iki kişiden bahsetmemek büyük haksızlık olur diye düşünüyorum. Bunlar hocamızın saygıdeğer eşi Handan Zoroğlu Hocam ve sevgili kızı Deniz Zoroğlu'dur. Handan Zoroğlu hocam diyorum, çünkü kendisi benim üniversite 1. sınıftaki İngilizce dersime girmişti. Onları da hocamla aynı yıl tanıdım. Pek çok kazı sezonunda birlikte kaldık. Zaten her ikisi de kazı ekibinin doğal birer üyesi olmuşlardı. Özellikle Handan Hocam'ın işi çok zordu. Çünkü neredeyse olmayan malzemeyle, derme çatma mutfakta üstüne üstlük çok sıcak bir ortamda bizleri doyurabilmek için yılmadan yemekler yapardı. Sayesinde hiç aç kalmazdık. O'nun Konya'da kendi elleriyle yaptığı ev reçelleri kahvaltı soframızı ayrıca taçlandırırdı. Deniz, yorgun gün sonlarında bizlerin oyun arkadaşı olur, hepimize neşe katardı. Anlayacağınız ailesinden yazın da ayrı kalmak zorunda olan öğrenciler için sıcak bir aile ortamı burada yaratılmıştı. Kazıda gördüğüm bu tabloyu adeta hızlandırılmış bir film karesi gibi şimdi aynen kendim de yaşıyorum.

Saygıdeğer Hocam Prof. Dr. K. Levent Zoroğlu'nun arkeoloji bilimine ve ülkemizin kültürel mirasına yaptığı katkı ve hizmetlerine karşılık minnettarlığımızı sunmak adına kendisi için hazırlanan bu armağan kitabına değerli yazıları ile katkı sağlayan tüm yazarlara çok teşekkür eder, şükranlarımı sunarım. Benim de içerisinde yer aldığım bilim kurulumuzun değerli üyeleri Prof. Dr. Celal Şimşek, Prof. Dr. Nurettin Arslan ve Prof. Dr. Bilal Söğüt'e gelen makalelerin değerlendirilmesi sırasında göstermiş oldukları özen ve harcadıkları değerli emekleri için minnettarlığımı sunarım. Teşekkürün en büyüğünü de, bir makalesinin yanı sıra, kitabın sunuş bölümünü yazmayı

hiç tereddüt etmeden kabul ederek, geçirdiği büyük bir trafik kazası sonucu vücudundaki kırıklara aldırmadan, hastanedeki hasta yatağında *"Sunuş"* yazısını kaleme alan değerli hocam Prof. Dr. Ömer Özyiğit'e ayırmak istiyorum. Kendisine yakışan bu tavrıyla Ömer Hocam gerçekten vefalı bir dost, iyi bir meslektaş ve etkileyici bir yazar olduğunu hepimize bir kez daha göstermiştir.

Ayrıca ilk teklif götürdüğümde, üniversitemizin kuruluşunda ve sonraki dönemlerinde üniversitemiz için büyük emekleri olan böyle değerli bir hocamız için memnuniyetle bir şeyler yazmak isteriz diyerek teklifi kabul eden ve desteklerini esirgemeyen Selçuk Üniversitesi'nin değerli Rektörü Sayın Prof. Dr. Hakkı Gökbel ve Edebiyat Fakültesi'nin Dekanı Sayın Prof. Dr. Âlim Gür hocalarıma da ayrı ayrı teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Bu kitabın meydana gelmesinde, yazarlar ve bilim komitesinin dışında, teşekkürü hak eden birçok kişi var. Onlara teşekkür etmemek büyük haksızlık olurdu. Başta İngilizce metin ve özetlerin büyük çoğunluğunu okuyarak düzeltme sabrını gösteren sevgili dostum Chris Lihghtfoot'a, aynı şekilde Türkçe metinlerin okunmasında göstermiş olduğu sabrı, titizliği ve gayretleri için öğrencim Zehra Ceylancı'ya, İngilizce özetlerin Türkçeye çevrilmesindeki özverili çalışması için Arş. Gör. Dr. Zafer Korkmaz'a, makalelerin yazım kurallarının kontrolü gibi meşakkatli ve bir o kadar da dikkat gerektiren işte göstermiş oldukları hassasiyet, çalışma azmi ve tükenmek bilmeyen enerjileri için Şenol Sevinç'e, Arş. Gör. Dr. Volkan Yıldız'a, bazı makalelerdeki çizimleri yeniden yapmak durumunda kaldığımızda bu konuda yanımızda olan öğrencim Arkeolog Cüneyt Öz'e ve zaman zaman fikir alışverişinde bulunduğum sevgili Candemir Zoroğlu'na ne kadar teşekkür etsem azdır.

Tüm bunların yanı sıra bu kitabın yayınlanmasına verdikleri maddi destekten dolayı Suna İnan – Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü'ne (AKMED) ve onun değerli müdürü Sayın Kayhan Dörtlük'e çok teşekkür eder, şükranlarımı sunarım. Son olarak da her bir enstrümandan ayrı ayrı çıkan notaların kulağa hoş gelen tınılara dönüşmesini sağlayan bir orkestra şefi gibi, gelen yazıları ustaca biçimlendirerek her birine kimlik kazandıran ve haklı olarak edindiği adına layık bir şekilde, bu kitabın dizgi ve baskısını gerçekleştiren Ege Yayınları'ndan Sayın Ahmet Boratav'a ve bilhassa da çok büyük zahmetlere katlanan kitabın görünmez kahramanlarından Hülya Tokmak'a çok teşekkür etmek istiyorum.

Saygıdeğer hocam Prof. Dr. K. Levent Zoroğlu'na ülkemiz arkeolojisi, bilim dünyası ve biz öğrencileri için yaptıklarından dolayı çok teşekkür eder, ailesi ve tüm sevdikleriyle birlikte daha nice sağlık, başarı ve huzur dolu yıllar dilerim.

En içten saygılarımla…

Mehmet TEKOCAK

İstanbul, Ekim 2013

SUNUŞ

Sevgili Dostum, Sevgili Levent Hoca,

Senin için bu yazıyı Ege Üniversitesi Hastanesi'nin bir odasında, trafik kazası nedeniyle çok sayıda bacak, omurga ve kaburga kemiğim kırık olarak yazıyorum. Daha doğrusu ben söylüyorum, bir öğrencim kaleme alıyor. Bana verilen bu görevi daha iyi koşullarda yerine getirmek isterdim. İçinde bulunduğum durum nedeniyle anımsayamadığım üstün niteliklerin için şimdiden eksikliğimi hoş gör. Biliyorsun yarım yüzyıla yakın süre önce seninle tanışmıştık Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin dersliklerinde. 1960'lı yılların sonlarına doğruydu. Sen gececiydin ben de gündüzcü; ama kimi zaman ben gece derslerine giriyordum, sen de gündüz derslerine. Daha sonraki yıllarda da yazgılarımız benzedi. Bir süre müzecilik yaptık seninle. Sen Side ve Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde, ben ise Bergama Arkeoloji Müzesi'nde çalıştım. Müzecilikten akademisyenlik hayatına geçen ilk arkeologlardandık. Bu müzecilik yaşamımızda da seninle oldukça deneyim kazandık bürokrasi ve kazılar konusunda. O zamanlar mesleğimize bağlanışımız daha bir başkaydı. Müzeciler içerisinde en genç, en idealist kişilerdik. Aynı anda akademisyenlik için uğraş veren müzecilerdik.

Mesleki onurumuzdan ve saygınlığımızdan hiçbir zaman ödün vermedik. Özellikle Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu üyeliklerimiz sırasında. Bu çok önemliydi. Ülkemizin ve bütün insanlığın malı olan kültürel varlıkların korunması konusunda doğru bildiğimizden şaşmadık ve tek bir doğru çizgide yürüdük. Bu yaklaşım bizi birçok güçlükle zaman zaman karşı karşıya bıraktı; ancak mesleki saygınlığımızı her zaman korumuş olmamız bizden sonrakilere ne yazık ki pek örnek olamadı. Bu durum ülkenin kültürel varlıklarının korunması konusunda uygulanan yanlış politikalarla ilgiliydi.

Seninle Yunanistan maceralarımızı da hiç unutmadım. Bende güzel anılar olarak kaldı. Üç dört yılda bir Yunanistan Kültür Bakanlığı tarafından düzenlenen Hellenistik Seramik kongrelerine birlikte katılmıştık. 1997'de Girit'in Hanya kentinde, daha sonra 2000 yılında Volos'ta. Atina Havaalanı'nda unuttuğun paltonu almak için uçağa koşarak dalmanı ve arkandan çok sayıda Yunanlı polisin de seninle birlikte uçağa koşturmasını; ayrıca Pire limanında Hanya'ya gitmek üzere gemiye çok sayıdaki bavulumun bir bölümünü taşıman sırasında bana kızmanı ve birlikte kaldığımız otel odalarında seni uyutmamamı unutmadım. Bunlar bende hoş anılar olarak kaldı.

Sevgili Levent Hoca, ülkeye, arkeolojiye, eski eserlere hizmetlerin büyük! Çok sayıda lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri yetiştirdin. Bilimsel çalışmaların ve yaptığın kazılar, son derece önemli. 1971 yılında Prof. Dr. Yusuf Boysal Hocamız ile Muğla, Yatağan, Turgut'ta başlayan kazı serüvenin, Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nin kazı çalışmalarıyla sürdü. Prof. Dr. Nimet Özgüç'ün başkanlığındaki Samosata kazı çalışmaların oldukça önemliydi. Modern bir yerleşim olan Tarsus'un içinde antik kentin göze çarpan bir bölümünü ortaya çıkarman senin büyük projelerinden biriydi. Böylelikle bugünü yaşayan kentli, antik kentle buluşuyor ve onunla bütünleşmiş oluyordu. Arkeolojik parkların modern yerleşimler içerisinde düzenlenerek sergilemeye açılması, koruma bilincinin de yaşayan kentliye aşılanması yönünden oldukça önemliydi. En büyük projen ise, 1986 yılından bu yana sürdürdüğün Kelenderis kazılarıydı. Kelenderis ile özdeşleştin ve onu birçok zorluğa karşın yeniden yarattın.

Yazmış olduğun çok sayıda makale ile birçok konuya ışık tuttun. Büyük projen Kelenderis kazılarının üzerine çok sayıda makale ve kitap yazdın. Hellenistik ve özellikle Roma Dönemi seramiği ile Doğu Sigillataları üzerine büyük uzmanlığın tartışma götürmez. Ayrıca Kilikya Bölgesi çalışmalarıyla da ön plana çıktın. Değişik dönemler

üzerine seramik uzmanlığın, kazı çalışmalarında ortaya çıkarılan mimarlık eserleri ile kazı katmanlarının tarihlenmesinde büyük kolaylık sağladı; çünkü her kazı başkanında bulunması gereken bu uzmanlığın sende fazlasıyla olması, seni diğer kazıcılardan öne çıkardı.

Sevgili Levent Hoca, 40 yılı aşkın bir sürede yapmış olduğun bilimsel nitelikli kazılar ve diğer bilimsel çalışmalar, Anadolu Arkeolojisi'ne hatırı sayılır ölçüde katkı sağladı. Gerek üniversitede, gerekse kazılarda yetiştirmiş olduğun öğrencilerinin bir bölümü akademik hayata atıldı, bir bölümü de müzelerde görev aldı. Bayrağı senden devralacak öğrencilerin senin izinde yürüyeceklerdir.

Sevgili Dostum, bundan sonraki yaşamında da sağlık, mutluluk ve başarı dolu yıllar dileğiyle…

Prof. Dr. Ömer ÖZYİĞİT

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ VE ARKEOLOJİYE ADANMIŞ BİR ÖMÜR

Yakın zamanda 38. Kuruluş yıldönümü kutlanan Selçuk Üniversitesi'nin kurucu öğretim üyelerinden olan kıymetli Hocamız Prof. Dr. K. Levent Zoroğlu, üniversitemizin akademik ortamına önemli katkılar yapan değerlerimizden birisidir. Akademik yaşantısının büyük bölümünü Selçuk Üniversitesinde sürdüren Prof. Dr. Zoroğlu, mesleki üretkenliğinin yanı sıra idareci veya yürütücü olarak görev aldığı organizasyon ve projelerdeki yetkinliği ve kişisel saygınlığı ile de kurumumuzu en iyi şekilde temsil etmiştir. Meslek ilkelerine ve akademik etik değerlere gösterdiği hassasiyet her türlü takdire şayandır.

1986 yılından beri sürdürülen ve adı hem kendisi hem de üniversitemiz ile birlikte anılan Kelenderis Antik Kenti Kazısı başta olmak üzere, ülkemiz kültür mirasının korunması ve araştırılması için gerçekleştirdiği çalışmalarda gösterdiği gayret ve üstün başarı, Selçuk Üniversitesi'nin haklı gurur kaynaklarından birisi olmuştur.

Mesai arkadaşları ve öğrencileri arasında ciddiyeti ve prensiplerinin yanı sıra nezaketi nedeniyle de büyük saygı ve sevgi gören Prof. Dr. Zoroğlu, bu gibi değerleri yaşatıyor olması ile genç akademisyenlerin örnek alması gereken bir kişiliğe sahiptir. Bununla birlikte, dünya görüşü ve bitmek bilmeyen merakı nedeniyle ülke ve dünya gündemini yakından takip eden biri olarak, yenilik ve gelişime açık olan Prof. Dr. K. Levent Zoroğlu, yakın çevresinin olduğu kadar üniversite yönetimlerinin de görüş aldığı bir fikir adamı olmayı bilmiştir.

Bütün bu özellikleriyle yeri doldurulması zor olan kıymetli Hocamızın dersliklerdeki mesaisi bitmiş olsa da ülkemiz kültür ve sanat hayatına kazandıracağı eserlerin artarak devam edeceği şüphesizdir.

Üniversitemizin akademik yaşantısına, ülkemizin kültürel mirasına ve bilime yaptığı katkılardan dolayı kendisine teşekkür eder, Selçuk Üniversitesi Ailesi adına şükranlarımı sunarım.

Prof. Dr. Hakkı GÖKBEL
Selçuk Üniversitesi Rektörü

FAKÜLTEMİZİN İLKLERİNDEN

Fakültemizde 31.03.1977 tarihinde göreve başlayıp 17.07.2013'te emekli olana kadar hizmet eden Prof. Dr. Kamil Levent Zoroğlu hocamızla 30 yılı aşkın bir süredir tanışırız. Değerli hocamız mesleki saygınlığının yanında insani ilişkilerine gösterdiği özen sebebi ile de her zaman takdir edilen bir şahsiyet olmuştur.

Sosyal bilimlere verdiği önemi her zaman dile getiren sayın Prof. Dr. Zoroğlu, gerek proje bazında, gerekse şahsi olarak yürüttüğü çalışmalarında etik prensipleri ve yenilikçiliği önde tutmuş, akademik yaşantıya gereken katkıyı sağlamıştır. Prof. Dr. K. Levent Zoroğlu'nun yükseköğrenimin esası olan lisans ve lisans üstü derslerine gösterdiği titizlik, kendisinin mesleki ilkelere ve etik değerlere olan bağlılığından kaynaklanmaktadır.

Prof. Dr. Zoroğlu başta halen devam eden Kelenderis (Mersin/Aydıncık) antik kenti olmak üzere, Türkiye'nin çeşitli yerlerinde yaptığı arkeolojik kazı ve araştırmalarla kendi alanında takdir toplamıştır. Bütün bunların yanı sıra kültürel mirasla ilgili görev aldığı kurumlarda da mesleki ilkeler çerçevesinde hareket eden, söz konusu alanlarda yeni yaklaşımlar getirebilen Prof. Dr. K. Levent Zoroğlu'nun bu çalışmalarına devam etmesi, ülkemiz kültür değerlerinin araştırılması ve korunması bakımından büyük önem arz etmektedir.

Bu açıdan bakıldığında Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi akademik kadrosunun saygın isimlerinden olan Prof. Dr. Zoroğlu'nun emeklilik yıllarında da gerçekleştireceği proje ve yayımlarla akademik üretkenliğinin devam edeceği şüphesizdir.

Sayın Prof. Dr. Kamil Levent Zoroğlu hocamıza fakültemize ve bilim dünyasına yaptığı değerli katkılarından dolayı çok teşekkür eder, bundan sonraki hayatının da sağlıklı, huzurlu ve üretken olarak geçmesini içtenlikle dilerim.

Prof. Dr. Âlim GÜR
Selçuk Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Dekanı

PROF. DR. K. LEVENT ZOROĞLU'NUN ÖZGEÇMİŞİ VE YAYINLARI

ÖZGEÇMİŞ

17 Temmuz 1946 Öğretmen Hasan Zoroğlu ve eşi Nezihe Zoroğlu'nun ilk çocuğu olarak Maraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı.

Öğrenim

1967-1971	Lisans	Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Klasik ve Çağdaş Anadolu Arkeolojisi Bölümü.
1972-1974	Yüksek Lisans	Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü.
1974-1978	Doktora	Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü.

Mesleki ve Akademik Geçmişi

1971-1972	Müze Uzmanlığı	Side Müzesi.
1972-1977	Müze Uzmanlığı	Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi.
1977	Araştırma Görevlisi	Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü.
1982	Yardımcı Doçent	Selçuk Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü.
1984	Doçent	Selçuk Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü.
1995	Profesör	Selçuk Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Klasik Arkeoloji Bölümü.

İdari ve Diğer Görevler

1978-1980	Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği Genel Başkanlığı.
1984-1989	Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Üyeliği.
1993-1995	Selçuk Üniversitesi, Silifke Taşucu Meslek Yüksek Okulu Müdürlüğü.
1993-1996	Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Üyeliği.
1997-1998	Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Üyeliği.
1997-1999	Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği Genel Başkanlığı.
2004-2011	Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Üyeliği.
2007-2013	Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı Başkanlığı.
2013	Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü Başkanlığı.

Üyesi Olduğu Bilimsel Kuruluşlar

Alman Arkeoloji Enstitüsü.

Avusturya Arkeoloji Enstitüsü.

Rei Cretariae Romanae Fautores (RCRF) (Uluslararası Roma Seramik Komisyonu).

Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü (Turkish Institute of Archaeology).

Corpus Vasorum Antiquorum Türkiye Komitesi (Başkan).

Aldığı Yurt İçi ve Yurt Dışı Burslar ve Hibeler

1974-1977	American Research Institute in Turkey (Türkiye'de American İlmi Araştırmalar Derneği) Doktora Bursu.
1979-1980	Selçuk Üniversitesi Yurt Dışı Dil ve Araştırma Bursu (Almanya).
1984	British Council Araştırma Bursu (British Museum ve Ashmolean Museum'da Araştırma).
1986	Fransız Kültür Bakanlığı, Paris Louvre Müzesi'nde Araştırma Bursu.
1991	Alman Arkeoloji Enstitüsü Bursu, Berlin DAI Merkezi'nde Araştırma.
1993	Alman Arkeoloji Enstitüsü Bursu, Yunanistan'da Samos ve ve Atinada Araştırma Bursu.
1998	Alman Arkeoloji Enstitüsü Bursu, Berlin DAI Merkezi'nde Araştırma.
1998	Fransız Kültür Bakanlığı Araştırma Bursu.
1998	Amerikan Arkeoloji Enstitüsü 100. Yıl Kongresine Katılım Bursu.
1999	Viyana Üniversitesi Araştırma Bursu.
2001	Fransız Kültür Bakanlığı Antioch Toplantısı (Lyon) Katılım Bursu.
2008	Amerikan Büyükelçilik Hibesi (Kelenderis Agora Bazilikası Konservasyonu Amaçlı).

Katıldığı Kazılar

1971-1982	Stratonikeia Kazıları, Muğla (Prof. Dr. Yusuf Boysal başkanlığındaki).
1972-1974	Alaca-Eskiyapar Kazısı, Çorum (Raci Temizer başkanlığındaki).
1972-1973	Ilgın-Yalburt Kazısı, Konya (Raci Temizer başkanlığındaki).
1982-1985	Samsat Kazısı, Adıyaman (Prof. Dr. Nimet Özgüç başkanlığındaki).

Yürüttüğü Kazılar

1974	Mercimektepe Kazısı, Yozgat.
1994-2003	Tarsus Cumhuriyet Alanı Kazıları, Mersin.
1986-	Kelenderis Antik Kenti Kazıları, Mersin (halen devam ediyor).

Doktora ve Diğer Danışmanlıklar

Asuman Baldıran	Selçuk Üniversitesi Stratonikeia Nekropol Buluntuları (1990).
Hasan Bahar	Selçuk Üniversitesi İsauria Bölgesi Tarihi (1991).
Mehmet Taşlıalan	Yalvaç Müzesi, Emekli Müze Müdürü Pisidia Antiocheia'sı Augustus Kutsal Alanı ve Tapınağı'nın Rekonstrüksiyonu (1993).
Hatice Çorbacı	Adıyaman Üniversitesi Anadolu'da Alabastronlar (1995).
Nurettin Arslan	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Kilikya Bölgesi Demir Çağı Seramiği (1998).
Abuzer Kızıl	Muğla Üniversitesi Karya Bölgesi Roma Dönemi Anıt Mezarları (1999).
Mehmet Tekocak	Selçuk Üniversitesi Kelenderis Roma Çağı Seramiği (2006).
Bahadır Duman	Pamukkale Üniversitesi Laodikeia Hellenistik ve Erken Roma Dönemi Seramiği (2010).
Şehnaz Eraslan	Kültür ve Turizm Bakanlığı Roma İmparatorluk Dönemi Mozaik Sanatında Okeanos ve Tethys Betimlemelerinin Tipolojik ve İkonografik Açıdan Değerlendirilmesi (2011).
Volkan Yıldız	Dicle Üniversitesi Akamenid Dönem'de Kilikya Bölgesi ve Yakın Çevresinde Attika Seramiği (2013).

Zafer Korkmaz	Selçuk Üniversitesi Kilikya Demir Çağı Yerleşimleri (2013).
1993	TRT İzmir Televizyonu tarafından hazırlanan "Akdeniz'de Hayat" adlı 12 bölümlük belgesel danışmanlığı.
2008	GAP Bölgesi Turizm Planlama ve Tarihi Çevrenin Korunması ve Sergilenmesi Projesi danışmanlığı.
2013	Yeni Antakya Müzesi Mozaiklerinin Sergilenmesi Danışmanlığı (devam ediyor).

Yürüttüğü Dersler

Mitoloji

Arkeolojiye Giriş ve Yöntemi

Seramik Sanatına Giriş

Arkaik Devir Figürlü Seramik Sanatı

Klasik Devir Figürlü Seramik Sanatı

Antik Devir Resim Sanatı

Anadolu Tarihi Coğrafyası

Anadolu Antik Kentleri

Eski Anadolu Tarihi - Klasik Çağlar

Antik Kilikya Bölgesi Sanatı (YL)

Attik Figürlü Vazo Sanatı (DR)

YAYINLAR

Kitaplar

1994	*Kelenderis I. Kaynaklar, Kalıntılar, Buluntular*, Ankara.
1995	*Tarsus Tarihi ve Tarihsel Anıtları*, Adana.
1997	*A Guide to Tarsus*, Ankara.
2009	*Corpus Vasorum Antiquorum, Turkey, Fascicule 1, Silifke Museum 1*, İstanbul.

Çeviri

2000	W. M. Ramsay, *Aziz Pavlus'un Kenti, Tarsus (The Cities of St. Paul, Tarsus, London, 1907)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, X. Dizi, Sayı:19, Ankara.

Kitap Eleştirisi

1992	H. Hellenkemper – F. Hild, "Neue Forschungen in Kilikien", *Belleten* LVI, 307-310.

Makaleler

1975	"Kafkasya Uygarlığı", *Kuzey Kafkasya V*, İstanbul, 30-35.
1977	"Yozgat-Mercimektepe Sondajı", *Türk Arkeoloji Dergisi XXIV-1*, 195-202.
1979	"Eskiyapar'da Bulunan Kızılırmak Havzası (Galat Denilen) Boyalı Seramikler, *VIII. Türk Tarih Kongresi*, 346-354, Lev. 209-214.
1981	"Kültepe'de Bulunan Hellenistik Çağa ait bir Amphora", *S.Ü. Edebiyat Fakültesi Dergisi,* Sayı: 1, 239-252.
1983	"İstanbul ve Bonn'da Bulunan iki Skyphos", *S.Ü. Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 2, 135-144.
1984	"Konya Adının Kaynağı Hakkında Dökümanlar", *Konya Kitabı* (der. F. Halıcı), Ankara, 137-140.
1986	"Kelenderis Mezar Buluntuları", *Anadolu Araştırmaları (Prof. Dr. U. Bahadır Alkım Hatıra Sayısı) X*, 455-469.
1986	"Kızılırmak Havzası Kaplarının Biçim ve Süs Gelişimine Örnekler", *IX. Türk Tarih Kongresi,* Cilt: 1, 495-512, Levha: 223-227.
1986	"Samsat'da Bulunan Doğu Sigillataları", *S.Ü. Edebiyat Fakültesi Dergisi,* Sayı 3, 61-100.

1987 "Kelenderis 1986 Yılı Çalışmaları", *V. Araştırma Sonuçları Toplantısı- I*, 409-422.

1987 "Kızılırmak Havzası Kapları", *Anadolu Demir Çağları Sempozyumu* (ed. A. Çilingiroğlu), 24-27 Nisan 1984 İzmir, 65-70.

1988 "Doğu Dağlık Kilikya 1987 Yılı Araştırması", *VI. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 393-406.

1988 "Kelenderis, 1987", *Anatolian Studies 38*, 200.

1989 "Some Roman Names on Eastern Sigillata A from Samosata", *The Eastern Frontier of The Roman Empire Proceedings of a Colloquium Held at Ankara, British Institute of Archaeology at Ankara Monograph No. 11, BAR Int. Ser. 553 (ii)* (eds. D. French – C. Lightfoot), 573-579.

1991 "Kelenderis 1989 Yılı Kazısı", *12. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 301-322.

1991 "The Iron Age Finds from Kıcıkışla near Karapınar", *Anatolian Iron Ages Colloquium İzmir 4-8 May 1987*, *British Institute of Archaeology at Ankara Monograph 13* (eds. D. French – A. Çilingiroğlu), Oxford, 149-153.

1992 "Kelenderis 1990 Yılı Kazısı", *13. Kazı Sonuçları Toplantısı-1*, 241-254.

1993 "Antik Kilikya'da Karayolu Ulaşımı", *Mozaik 10*, 17-19.

1993 "Eine Terrakotta Athena-Minerva Büste aus Klaudiopolis in Kilikien", *Archäologischer Anzeiger 1993.4*, 607-612.

1993 "Göksu Kültürleri", *Atlas Dergisi 8,* Kasım, 80-82.

1993 "İçel'in Arkeolojik ve Tarihsel Anatomisi", *Mozaik 13*, 24-25.

1993 "İlkçağ'da Hamam Kültürü", *Mozaik 18.9*, 18-19.

1993 "Kelenderis 1991 Yılı Kazısı", *14. Kazı Sonuçları Toplantısı-2,* 165-180.

1993 "Kelenderis Kazısı", *Mozaik 16.7*, 14-15.

1993 "Kelenderis Mozaiki", *Mozaik 13.4*, 26-27.

1993 "Kültür, Korumacılık ve Turizm", *Mozaik 14.5*, 8-9.

1993 "Yumuktepe, Bir Kültür Hazinesi", *Mozaik 15.6*, 12-13.

1993 "Yakındaki Uzak Komşumuz: Yunanistan", *Mozaik 21.12*, 8-9.

1994 "Bir Mozaik Üzerinde Kelenderis Betimlemesi", *1993 Yılı Anadolu Medeniyetleri Müzesi Konferansları*, 31-45.

1994 "Cilicia Tracheia in the Iron Age: The Khilakku Problem" *Anatolian Iron Ages 3, The Proceedings of the Third Anatolian Iron Ages Colloquim Held at Van,* 6-12 August 1990 (eds. A. Çilingiroğlu – D. H. French), The British Institute of Archaeology at Ankara Monograph No: 16, 301-309.

1994 "Geçmişten Günümüze Taşucu", *Mozaik 24.3*, 24-27.

1994 "Kelenderis'in İlk Çağ Tarihi Hakkında Notlar", *XI. Türk Tarih Kongresi*, 437-448.

1994 "Krallar ve Filozoflar Kenti Tarsus", *Mozaik 23.2*, 18-20.

1994 "Tarsus'ta Bir Cadde", *Atlas 21*, 146.

1995 "Kelenderis 1992 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", *15. Kazı Sonuçları Toplantısı-2,* 189-211.

1995 "Ritrovata un'antica strada a Tarso", *Eteria, viaggi e cultura nell'oriente cristiano, Ottobre Modena 1995*, 9-22.

1996 "1994 Yılı Kelenderis Kazı ve Onarım Çalışmaları", *17. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 263-276.

1996 "Tarsus Cumhuriyet Alanı 1994 Yılı Çalışmaları", *17. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 245-262.

1997 "Kelenderis 1995 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları". *18. Kazı Sonuçları Toplantısı-2,* 383-400.

1997 "Tarsus Cumhuriyet Alanı 1995 Yılı Kazısı", *18. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 401-408.

1997 "Zwei Zentralanatolische Tonskyphoi", *Akurgal'a Armağan, A.Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi (Anatolia XXIII)*, 15-25.

1998 "1996 Yılı Kelenderis Kazısı Raporu", *19. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 483-491.

1998 "Tarsus Cumhuriyet Alanı 1996 Yılı Kazı Çalışmaları Raporu", *19. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 493-505.

1999 "Kelenderis 1997 Yılı Kazı Çalışmaları", *20. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 457-468.

1999 "Kelenderis Mozaiği", *Çağlar Boyunca Anadolu'da Yerleşim ve Konut Uluslararası Sempozyumu,* 5-7 Haziran 1996 İstanbul, 513-524.

1999 "Kilikya Berenikesi'nin Yeri", *Olba II, 2 (özel sayı)*, 369-380.

1999 "New Excavations at Tarsus", *American Journal of Archaeology, Vol. 103, No. 2*, 300-301.

1999 "Tarsus Cumhuriyet Alanı 1997", *20. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 463-473.

1999 "Zwei Lekythoi des Klügmann-Malers aus Kelenderis", *Archäologischer Anzeiger 1999.1*, 141-145.

2000 "Problems on the Tarsian Hellenistic and Early Roman Pottery I: Red Glazed Pottery", *E Eristemonike Synanthese Gia Ten Ellenistike Keramike, Praktika 2000*, 199-203.

2000 "Samosata. Ausgrabungen in der kommagenischen Hauptstadt", *Gottkönige am Euphrat, Neue Ausgrabungen und Forschungen in Kommagene*, Mainz, 75-83.

2000 "1998 Yılı Kelenderis Kazı Çalışmaları", *21. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 323-336.

2000 "A Roman potter's workshop at Astra in Rough Cilicia", *Rei Cretariae Romanae Favtorvm Acta 36*, 2000, 31-34.

2000 "Kelenderis Nekropolü", *Olba III*, 115-133.

2001 (N. Arslan ve M. Tekocak ile birlikte) "Kelenderis Kazısı 1999 Yılı Çalışmaları", *22. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 311-325.

2001 (A. Çalık-Ross ile birlikte) "Tarsus Terra Cotta Atölyesi", *I. Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 15 Ağustos-5 Eylül 2001, Eskişehir, 23-28.

2002 "Anadolu'da 1071 Öncesi İlk Türk İzleri", *Yeni Türkiye, Sayı 43 (Ocak-Şubat)*, 194-197.

2002 "Excavations at Antiocheia on the Cydnus (Tarsus)", *Actes du Ier Congres International sur Antioche de Pisidie* (eds. Th. Drew-Bear vd.), 417-422.

2003 "Doğu Sigillatalarının İmalat Yerleri ve Dağılımı Sorunu", *Varia Anatolica XV*, 121-123.

2003 "Kelenderis 2002", *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri 1*, 14-16.

2004 "Antioch on the Cydnus", *TOPOI*, 373-379.

2004 "Hellenistic Pottery from Kelenderis", *E Epistemonike Synanthese Gia ten Ellenistike Keramike, Praktika 2004*, 299-310.

2004 (A. Çalık-Ross, M. Tekocak ve V. Evrin ile birlikte), "Kelenderis 2002 Yılı Kazısı Raporu", *25. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 451-467.

2004 "Luwilerden Çukurovalılara Adı Değişmeden Kalan Kent Tarsus", *Sırtı Dağ, Yüzü Deniz: Mersin*, İstanbul, 91-109.

2004 "Tarsus or Antiocheia on the Kydnus", *Atti del VIII. Simposio Paolino, Paolo tra Tarso e Antiochia, Archeologia/Storia/Religione, Turchia: la Chiesa e la sua storia 18* (ed. L. Padovese), Roma, 9-17.

2004 "Kelenderis Kazısı 2003/Excavations at Kelenderis in 2003", *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri 2*, 27-32.

2005 (C. Öztürk – M. A. Kaya ile birlikte) "Kelenderis Agorası'ndaki Jeofizik Çalışmaları ve Sonuçları", *21. Arkeometri Sonuçları Toplantısı*, 189-196.

2005 (A. Çalık-Ross, M. Tekocak ve S. Sağlan ile birlikte) "Kelenderis 2003 Yılı Kazısı Raporu", *26. Kazı Sonuçları Toplantısı-I*, 333-346.

2005 "Kelenderis in Achamenidischer Zeit", *Synergia, Festschrift für Friedrich Krinzinger, Band II* (eds. B. Bront – V. Gassner – S. Lädstatter), Wien, 395-400.

2005 "Roman Fine Wares in Cilicia: An Overview", *Rei Cretariae Romanae Favtorvm Acta 39*, 2005, 243-248.

2005 "Kelenderis 2004 Yılı Kazıları/Excavations at Kelenderis in 2004", *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri 3*, 35-40.

2005 (V. Evrin vd. ile birlikte) "Kilikya Kıyıları Sualtı Arkeolojik Yüzey Araştırmaları 2004", *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri 3*, 135-140.

2006 (Z. Friedman ile birlikte) "Kelenderis Ship–Square or Lateen Sail?", *The International Journal of Nautical Archaeology 35.1*, 108-116.

2006 "Tarsus and Antioch during the Hellenistic Age", *Atti del IX Symposio Paolino, Paolo tra Tarso e Antiochia Archeologia/Storia/Religione, Turchia: la Chiesa e la sua storia XX* (ed. L. Padovese), Roma 143-150.

2006 "Dağlık Kilikya ve Likya'da Ölü Gömme Gelenekleri ve Mezar Mimarisi İlişkileri Üzerinde Bir Deneme", *III. Uluslararası Likya Sempozyumu, Sempozyum Bildirileri 2* (ed. K. Dörtlük vd.), 07-10 Kasım 2005 Antalya, 917-929.

2006 "Kahramanmaraş'ın İlk Çağdaki Yeri ve Önemi", *1. Kahramanmaraş Sempozyumu*, 6-8 Mayıs 2004, Kahramanmaraş, 303-307.

2006 (A. Çalık-Ross, M. Tekocak ve S. Sağlan ile birlikte) "Kelenderis 2004 Yılı Kazısı", *27. Kazı Sonuçları Toplantısı-2*, 241-256.

2006 "Kelenderis 2005 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları" *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri 4*, 25-30.

2007 "Rovino del periodo protochristiano a Kelenderis", *Atti del IX Symposio Paolino, Paolo tra Tarso e Antiochia Archeologia/ Storia/ Religione*, *Turchia: la Chiesa e la sua storia XXI* (ed. L. Padovese), Roma 149-156.

2007 "Kelenderis'te Bulunan Bir Pişmiş Toprak Figürin ve Düşündürdükleri", *Belkıs Dinçol ve Ali Dinçol'a Armağan; Vita*, (eds. M. Alparslan – M. Doğan-Alparslan – H. Peker), İstanbul, 829-834.

2007 "Kelenderis 2006 Yılı Kazı, Onarım ve Sergileme Çalışmaları" *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri 5*, 16-21.

2007 "Kelenderis, a Port between Asia Minor and Cyprus", *Proceedings of the International Symposium on Underwater Research,* Famagusta, Cyprus, 2007, 68-73.

2008 (M. Tekocak ile birlikte) "Kelenderis 2006 Yılı Çalışmaları", *29. Kazı Sonuçları Toplantısı-1*, 515-538.

2008 "Kelenderis 2007 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları" *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri-6*, 29-34.

2008 "Kelenderis ve Karaçallı Nekropolleri: Klasik Çağa Ait İki Mezarlık Hakkında Düşünceler", *Prof. Dr. Haluk Abbasoğlu'na 65. Yaş Armağanı. Euergetes*, (eds. İ. Delemen – S. Çokay-Kepçe – A. Özdizbay – Ö. Turak), İstanbul, 1235-1246.

2009 "Tarsus: A Town Where All Cultures Have Met", *Paolo di Tarso, Archeologia/Storia/ Ricezione,* (ed. L. Padovese), Roma, 3-19.

2009 (M. Tekocak ile birlikte) "Kelenderis 2007 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", *30. Kazı Sonuçları Toplantısı-3*, 343-372.

2009 "The Land of the Cilician Pirates", *Proceedings of the IIIrd International Sifnean Symposium*, *Sifnos 29 June-2 July 2006, In Memoriam Nikolaos Vernicos-Eugenides, Society for Sifnean Studies*, Athen, 127-134.

2009 "Kelenderis 2008 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları- Excavation and Restoration Works at Kelenderis in 2008", *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri-7*, 26-31.

2009 (M. Dillon – D. Yakınlar – N. Rauh ile birlikte) "Anamur Arkeoloji Müzesi'ndeki Amfora Araştırmaları Raporu", *26. Araştırma Sonuçları Toplantısı-2*, 33-50.

2010 "Kelenderis 2009 Yılı Kazıları/Excavations at Kelenderis in 2009", *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri 8*, 31-36.

2010 "Kilikya'da bir Liman Kenti: Kelenderis", *Ufukta Bir Işık, Uluslararası Deniz Fenerleri Sempozyumu, Şile Feneri'nin 150. Yılı Kutlamaları,* 12-13 Haziran 2010, İstanbul, 177-184.

2010 (M. Tekocak ile birlikte) "Kelenderis 2008 Yılı Kazı ve Restorasyon Çalışmaları", *31. Kazı Sonuçları Toplantısı-3,* 427-453.

2011 "Alaeddin Tepesi, Eski Kent Merkezindeki Tarihi Tepe", *Konya Ansiklopedisi 1*, 168-170.

2011 (M. Tekocak ile birlikte) "Kelenderis 2009 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları", *32. Kazı Sonuçları Toplantısı-4,* 260-274.

2011 "Kelenderis 2010 Yılı Kazı Çalışmaları/Excavation at Kelenderis in 2010", *ANMED, Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri 9*, 29-35.

2011 (Baskıda) "Kelenderis'in Limanı ve Kent Dokusu", *Harbors and Harbor Cities in the Eastern Mediterranean from Antiquity to Byzantium. Recent Discoveries and New Approaches*, 30 Mayıs – 1 Haziran 2011, İstanbul.

2012 "2010 Yılı Kelenderis Kazı ve Onarım Çalışmaları", *33. Kazı Sonuçları Toplantısı-4*, 93-109.

2012 "Samosata. Ausgrabungen in der kommagenischen Hauptstadt", *Gottkönige am Euphrat, Neue Ausgrabungen und Forschungen in Kommagene*, Mainz, 134-145.

2012 "Bir Sit Davası Senaryosu ve Düşündürdükleri", *Hukab. Hukuk, Kültür, Sanat, Edebiyat Dergisi,* (Ekim-Aralık 2012), Sayı: 3, 27.

2013 "Cypriot Basket-handled Amphorae from Kelenderis and its Vicinity", *The Acts of The Athens: Cyprus Amphora Workshop*, Kopenhag, 20-29.

2013 "Tarsus: Adı ve Kendisi Dört Bin Yıldır Yaşayan Kent", *Hukab. Hukuk, Kültür, Sanat, Edebiyat Dergisi* (Ocak-Mart 2013), Sayı: 4, 56-57.

2013 (M. Tekocak ile birlikte) "Kelenderis'te Bulunan Bir Grup Roma Dönemi Ticari Amphorası ve Düşündürdükleri", *Olba XXI*, 109-140.

IMPORTS FROM IONIA: A GROUP OF IONIAN CERAMICS FROM THE BUILDING COMPLEX ON THE TEPECİK ACROPOLIS AT PATARA

Erkan DÜNDAR*

Özet

İonia İthalleri: Patara Tepecik Akropolisi Yapı Kompleksi'nde Bulunan Bir Grup İonia Seramiği

Çalışmanın konusunu, Patara kent merkezinin kuzeyinde ve Antik limanın doğusundaki Tepecik Akropolisi'nin tepe noktasında konumlanan yapı kompleksinde ele geçen bir grup Ionia seramiği oluşturur. Söz konusu alandan gelen ve çalışmanın konusunu oluşturan seramikler arasında kuşlu kâseler, Ionia kylixleri, yaban keçisi stilinde (SiA I) bezenmiş seramikler ve Fikellura (SiA II) seramikleri bulunur. 2003-2007 yılları arasında yapılan kazı çalışmaları sonucunda seramiklerin ele geçtiği yapının ilk evresinin İ.Ö. 7. yüzyıl başlarına tarihlendiği, İ.Ö. 4. yüzyılın ortalarına kadar da çeşitli onarım ve genişlemelerle kullanım gördüğü tespit edilmiştir. Arkaik ve Klasik Dönemler'de yoğun olarak kullanım gören yapı Lykia Bölgesi'nin ilgili dönemlerdeki mimari, seramik, koroplastik ve diğer küçük buluntu repertuarına önemli katkılar sağlamıştır.

Çalışmada ele alınan seramikler Patara'nın İ.Ö. 7. yüzyıl ortalarından itibaren Ionia Bölgesi kentleri ile ticari ilişki içinde olduğunu göstermiştir. Özellikle kuşlu kâseler İ.Ö. 7. yüzyılda kentin kuzey Ionia (Teos?) ile olan ilişkisini, Yaban Keçisi (SiA I) ve Fikellura (SiA II) seramikleri de İ.Ö. 7. yüzyıl sonu ve 6. yüzyıl boyunca Miletos ile ilişkisini tespit etmemize olanak sağlamıştır. Bu ilişkilerin İ.Ö. 6. yüzyılda yükselişe geçtiğini yapı kompleksinde ele geçen ticari amphora ve koroplastik verileri de desteklemektedir. Bu veriler sadece kentin değil özellikle Batı Likya Bölgesi'nin İ.Ö. 7. ve 6. yüzyıllarda Ionia ile var olan ticari ilişkilerini gösterir.

Lykia Bölgesi'nin tarihi hakkındaki en erken anlatımların Hekataios ve Herodotos'ta bulunmasından dolayı, bölge tarihi hakkındaki daha net bilgilerimiz, Persler'in bölgedeki varlıklarıyla başlamaktadır. Bu bağlamda, çalışmada değerlendirilen malzemeler, özellikle Likya'nın Pers işgali (İ.Ö. 546) öncesi sosyal ve ticari ilişkilerine ışık tutması açısından da önemlidir. Likya Bölgesi'ndeki kazı ve yüzey araştırmalarında bulunan Pers İşgali öncesi seramik ve küçük buluntuların bu çerçevede değerlendirilmemesi ya da henüz çalışılmamış olması, Likya'daki sosyal ve ticari kalkınmanın genel olarak Pers işgali sonrasındaki süreç ile ilişkilendirilmesine neden olmuştur. Yapıda ele geçen bu nitelikli buluntular, kent özelinde ve bölge genelinde, Pers işgali öncesinde de sosyal ve ticari hayatın çok canlı ve nitelikli bir boyutta olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler: Patara, seramik, Lykia, Ionia, Arkaik Dönem.

---

* Yrd. Doç. Dr. Erkan Dündar, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Avşar Kampüsü, 46100 Kahramanmaraş/TR. E-posta: dundarerkan@gmail.com

I am very grateful to Prof. Dr. Havva Işık, the director of Patara excavations, who gave me permission to study the material discussed in this article. I would like to thank Ç. A. Aygün and T. M. P. Duggan for proof reading this text and Prof. Dr. Gül Işın who provided me with valuable advice and ideas in the preparation of this study. All photographs and drawings are those of the author unless otherwise stated. For the colours, see Munsell Soil Color Charts (1998).

Introduction

Patara, one of the most significant cities of ancient Lycia in Southwest Anatolia, is the harbour at the end of the valley of the Xanthus River (modern Eşen Çay), which contains important cities such as Xanthus, Tlos and Pinara. The meagre data from Patara regarding the early 1st millennium B.C. is limited to pottery finds dating from the Geometric Period, most without much profile and decorated with concentric circles[1]. Work undertaken in the city during recent years has shown these meagre finds begin to change after the early 7th century B.C., and have yielded significant information in respect to the 7th–4th centuries B.C.[2].

The subject of this study is formed by a group of Ionian pottery finds from the building complex located at the top of the Tepecik Acropolis to the east of the ancient harbour and to the north of the city centre of Patara (Fig. 1). In the area that has been excavated between 2003 and 2007, a building was unearthed the first structural phase of which is dated to the early 7th century B.C. (ca. 680 B.C.) and which remained in use until the middle of the 4th century B.C. with various repairs and expansions[3] (Fig. 2). The building was used most intensively during the Archaic and Classical Periods, yielding very important data regarding the Archaic and Classical Periods of the Lycian Region with its architectural plan[4], pottery[5], sculpture[6] and other small finds[7]. The complex, which is situated in an important position in respect to the Acropolis which it is located below it, has geopolitical significance for the city with its controlling view over both the inner harbour and the northern entrance to the city. Its architecture, location, and the finds from it have enabled the identification of this complex as a "ruler's dwelling" or a Dynastic settlement on the Tepecik Acropolis[8] (Fig. 3).

The composition of the pottery finds which forms the subject of this study has a homogeneous texture filling chronologically a narrow date window. With that in hand, the earliest examples from the area are the pottery finds decorated with concentric circles and dating from the Geometric Period[9]. Black figure ceramic sherds another significant group with a large number of finds[10]. In addition to these two pottery groups, there are numerous commercial amphorae dating from the Archaic Period[11] and examples of Cypriot pottery[12] are also present.

Description and Classification

Among the fragments of Ionian pottery found in the building complex are bird bowls, Ionian kylixes, pottery decorated in the wild goat (SiA I)[13] and Fikellura (SiA II) styles. Among these finds of Ionian production are fourteen fragments from bird bowls.

---

1 Kahya 2002, 35-59; Işın 2010a, 100 fig. 11.

2 Işın 2010a, 93 ff; Işın – Işık 2008, 59-60; Işın – Işık 2009, 338-339.

3 Işın 2010a, 96, 98; Işın 2010b, 98.

4 Işın 2010a, 93-104.

5 Acar 2011, passim; Dündar 2012, passim; Işın 2007a, 137–151; Işın 2008, 157–172; Işın (forthcoming); Dündar – Işın (forthcoming).

6 Işın 2010b, 85-106.

7 Işın 2007b, 75–82.

8 Işın 2010a, 103.

9 Işın 2010a, 99-100 fig. 11.

10 Acar 2011, passim.

11 Dündar 2012, 18-51.

12 Işın 2010a, 96, 99 figs. 10f-i.

13 In this study, M. Kerschner and U. Schlotzhauer's new classifications have been given in parentheses alongside the classifications of R. M. Cook. e. g. SiA = South Ionian Archaic.

Bird bowls of Ionian production are seen from early 7th century B.C. and, according to J. N. Coldstream[14] and R. M. Cook[15], appeared under the influence of Late Geometric Corinthian pottery dating from the end of 8th century B.C. Bird kotylai lost popularity in Greece from the beginning of the 7th century B.C. onwards, after having been transformed into bird bowls in Ionia, and which appear among the most popular types of pottery in the Orientalizing Period[16]. In Ionia, where there is a different painted pottery tradition from that of Greece, bird bowls, which in respect to their decorative scheme are influenced by the Geometric Period decorative style, appear in certain centres together with the wild goat[17] pottery (SiA I)[18], also exhibit this differentiation.

In the earlier studies on bird bowls, especially due to the fact that they were first found on Rhodes, their origin along with bird kotylai was suggested as being Rhodes[19]. However, archaeometric analyses carried out in the course of the latest studies have yielded important data regarding the production centres of this group of pottery. In archaeometric studies undertaken first by P. Dupont, through the analysis carried out on a bird kotyle dating from the Late Geometric Period and on a bird skyphos dating from the end of 7th century B.C., these examples were determined as originating from Northern Ionia[20]. R. E. Jones, in his studies on samples from Al Mina, Ephesus and Rhodes, has concluded that this pottery group could not have been produced at a single centre[21]. In addition to these studies, in the analysis undertaken by M. Kerschner on a find from Ephesus, that example has been determined to be an Ephesian product[22]. In the recent study carried out by W.-D. Niemeier and M. Kerschner focusing upon the pottery production centres of Ionia[23], neutron activation analysis carried out on pottery selected from seven find spots in Western Anatolia have yielded strongly indicative results. The bird kotylai and bird bowls that are thought to be of Milesian origin because of the large number of these finds from Miletus, have been determined not to have been of Milesian origin. In these recent studies, the origin of this pottery, apart from some imitations, is identified with some certainty to a Northern Ionian workshop, the exact location of which cannot yet be determined, but Teos has been suggested[24].

The bird bowls from the Patara building complex having been found within a limited area and, despite the apparently low number of finds, they comprise a significant quanity in respect to their density. In all of the examples, almost pure clear clay with a nicely fired, firm texture appears as their common feature. Generally these examples have a shiny surface. The colour of the clay employed ranges from light reddish brown (2.5 YR 6/4) to pink (7.5 YR 7/4). In general the finds have an internal surface painted in the same colour as that applied for the exterior figures, ranging from dark reddish gray (5 YR 4/2) to black (10 YR 2/1). Two of the examples (cat. nos. 4-5; Figs. 4-5) have an indented rim profile which has been noted[25] as an early feature. One single example has been found that has a near complete profile (cat no. 1). The bird bowls, apart from cat. nos. 4 and 5, are shallower and broader. The bases of only two examples have been found. It is observed that cat. no. 1 (Fig. 4) has been painted completely to the base with black slip, and cat. no. 14 (Fig. 17) is decorated with a ray design beneath the body.

14 Coldstream 1968, 273-274.

15 Cook – Dupont 2003, 26.

16 For the chronology of this group of pottery; see Cook – Dupont 2003, 26.

17 Cook 1992, 256; Cook – Dupont 2003, 34.

18 In the Akpınar Necropolis of Klazomenai the pottery produced in Northern Ionia is dated by the Corinthian aryballoi found within the same context to 650-640 B.C. The bird bowls are also dated from the Corinthian vessels they were found with to the period 700–600 B.C. indicating these two groups were used together for some time; see Hürmüzlü 2003, 268, 306.

19 Dugas – Rhomaios 1934, 95-96 pls. 17-18 nos. 17-15; Coldstream 1968, 298-301.

20 Dupont 1986, 61 see n. 3.

21 Jones 1986, 664.

22 Kerschner et al. 2000, 47-48 fig. 17.

23 Akurgal et al. 2002, 9 ff.

24 Akurgal et al. 2002, 63-72.

25 Cook – Dupont 2003, 26.

It is observed that those bird designs executed in the silhouette technique were employed as the main figures in the reserved areas divided into metopes together with rhombus designs with hatched interiors. As filler designs, only the empty freestanding circle designs in metopes and the triangle and semicircle figures extending down from the rim are found. Apart from this, all of the bird figures have been executed rather carelessly with detail in the eye omitted[26].

Bird bowls of Ionian production appear across a wide area extending from the Black Sea to the Eastern Mediterranean. Examples found in Histria have been dated to the end of the 7th century/beginning of the 6th century B.C.[27]; examples from Aegina[28] and Miletus[29] have been dated to the 7th century B.C.; the Ephesian example has been dated to 675–620 B.C.[30]; those from Didyma[31] and Cnidus[32] have been dated to the second half of the 7th century B.C.; burial finds from Assos have been dated to the beginning/middle of the 7th century B.C.[33], and those from the Akpınar Necropolis at Klazomenai from graves that are dated, from the Corinthian aryballoi, to 650–640 B.C. and 640–600 B.C.[34].

Bird bowls from Patara have been divided into two groups on formal grounds resulting from our study. Examples of the first group (cat. nos. 1-2; Figs. 4-5) have a deep body profile along with an indented rim profile. In addition to these formal features, the form of the hatched rhombus designs enables us to place these finds within J. N. Coldstream's first group[35]. Similar examples found in the Ephesian Artemision have been dated to 640–620 B.C. by M. Kerschner[36]. The Smyrna example has been dated to a rather large time frame of between 675 and 610 B.C.[37], and the Chios finds has been dated to 660–630 B.C.[38]. The examples found in the Akpınar Necropolis at Klazomenai have been dated to 650–640 B.C. from the Corinthian aryballoi found within the same context[39]. With these examples, it seems reasonable to date the Patara examples to the beginning of the second half of the 7th century B.C.

The broader and shallower examples in the second group (cat. nos. 3-14; Figs. 6-17) have rounded and inverted rims. Similar examples have been found at Ephesus[40] and Klazomenai[41] from strata which has been dated to the end of the 7th century B.C., as well as from graves in the Assos Necropolis which have been dated to 640–625 B.C.[42],

---

26 J. N. Coldstream groups the bird bowls painted in this style under the name Type 2 and he dates them to 675–640 B.C.; see Coldstream 1968, 300.

27 Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209.

28 Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8 -42.

29 Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 nos. 59-62; Hommel 1959/1960, 59 pl. 62 nos. 1-2.

30 Kerschner 2006, 83 pl. 1 no. 7.

31 Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Tuchelt 1971, 67 pl. 7 nos. 74-76.

32 Bergers 2006, 138 pl. 73 nos. 276-278.

33 Utili 1992, 40-44 figs. 1-2 nos. 1-5; Utili 1999, 6-9, 145-147, 286 fig. 1.

34 Hürmüzlü 2003, 276, 279-281. For the examples found in a Klazomenaian sarcophagus which has been dated to the 630 B.C. from a Corinthian aryballos; see Hürmüzlü 2010, 150-106 figs. 20a-b, 21a-b

35 Coldstream 1968, 299.

36 Kerschner 1997, 145-148 no. 76.

37 Akurgal et al. 2002, 101 pl. 2 no.34.

38 Boardman 1967, 133-134 pl. 42 no. 446.

39 Hürmüzlü 2003, 275 ff, fig. 8, 32/8-9 fig. 9, 32/12, 19 fig. 29, 127/3-4 fig. 30, 129/5-8, 10 fig. 33, 139/4-5

40 Kerschner 1997, 146-148 no. 78.

41 For examples found in the Akpınar Necropolis which have been dated to 640-630 B.C.; see Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1. The examples found in the settlement area have been dated to from the end of the 7th century to the beginning of the 6th century B.C.; see Ersoy 2004, 51 figs. 8, a-e.

42 Utili 1992, 35 figs. 1-2 nos. 1-5; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5.

from strata which has been dated to from 630–600 B.C. in Chios[43] and from 590–530 B.C. in Smyrna[44], and from a stratum in Tarsus which has been dated to 636 B.C.[45]. As a consequence of these examples, it seems reasonable to date the Patara examples of the second group to the second half of the 7th century B.C.

There is however caution to be exercised in this matter of grouping and dating, in respect to the fact that a workshop can produce a variety of wares at the same time, and that apprentices are trained at the same time as the master craftsmen throw and paint, and therefore differences in form, in quality and design of decoration may not be a matter of refinement over time, of the paradigm of experiment, peak, decline, but instead, all these may well occur with the course of firing a single kiln of ceramics from a workshop having a variety of craftsmen and apprentices. Further there is the simple matter of different workshops producing differently decorated pottery at the same time and also the serious possibility of deliberate archaizing styles, to appeal to traditional taste and cult.

The second group of Ionian pottery found in the Patara Tepecik Acropolis building complex consists of Ionian kylixes. This group of pottery, much like the bird bowls[46], has been found in various regions including the Black Sea, the Eastern and the Western Mediterranean and has been divided into several different sub-groups in the various studies undertaken on these Ionian kylixes[47]. This group of pottery, which is first found at the end of the 7th century B.C., generally has simple horizontal bands or relatively horizontal reserve spaces. Clay analysis of Ionian kylixes indicates Miletus and Samos as their place of production[48].

This group of pottery, represented by five examples from Patara, has a protruding rim and a shallow body. All have several bands of paint on then with colours ranging from dark reddish brown (5 YR 2.5/2) to black (7.5 YR 2.5/1). Two examples, cat. nos. 15 and 16 (Figs. 18-19), also have slip on their interiors. While four of the five examples have similar features, kylix, cat. no. 19 (Fig. 22), differs from the others with its sharper features. Similar kylixes to those from the building complex have been found at Histria and have been dated to the beginning of the 6th century B.C.[49]; at Samos they have been dated to a rather larger period extending from 710–640/30 B.C.[50]; at Assos they are found in graves which have been dated to the first half of the 6th century B.C.[51]; those from Tocra have been dated to 620–590 and 590–565[52]; the Ephesus examples have been dated to the third quarter of the 7th century B.C.[53]; those from Salamis have been dated to the end of the 7th century B.C./the beginning of the 6th century B.C.[54]; those from Naukratis have been dated to the 6th century B.C.[55], and those from Xanthus have been dated to the Archaic Period[56]. A similar example found in the Akpınar Necropolis at Klazomenai has been found in the same context as a Corinthian aryballos which has been dated to 620–610 B.C.[57]. From these, it

43 Boardman 1967, 133-134 pls. 42-43 nos. 448-454.

44 Akurgal et al. 2002, 101-102 pl. 2 nos. 35-38.

45 Goldman et al. 1963, 298 pl. 99 no. 1462.

46 Alexandrescu 1978, 114-119; Robertson 1940, 6, 15 fig. 7n; Waldbaum – Magness 1997, 27-29 figs. 2a-b, 3; Catling –Shipley 1989, 189 ff. For the examples from the Eastern Mediterranean; see Lehmann 2000, 89, 101 fig. 1a.

47 Boardman – Hayes 1966, 112-115; Gjerstad 1977, 32 pl. 13 nos. 4-14 pl. 14 nos. 1-10, pl. 15 nos. 1-8; Cook – Dupont 2003, 129-131; Hürmüzlü 2003, 347-353.

48 Cook – Dupont 2003, 129.

49 Alexandrescu 1978, 116 fig. 31 no. 759.

50 Walter – Vierneisel 1959, 19 pl. 33 no. 3; Isler 1978, 95 pl. 49 no. 138; Kyrieleis et al. 1985, 418 ff, fig. 54 nos. 1-5.

51 Utili 1992, 55, 62 fig. 8 nos. 32-34; Utili 1999, 156-157, 289 fig. 4 no. 63.

52 Boardman – Hayes 1966, 113-114 fig. 55 no. 1218.

53 Kerschner 1997, 165-167 no. 117; Kerschner 2006, 84 pl. 2 no. 12.

54 Calvet – Yon 1977, 16 pl. 7 no. 67.

55 Petrie 1886, 18 pl. 10 figs. 2, 4-6.

56 Metzger 1972, 43-44 pls. 10-11.

57 Hürmüzlü 2003, 349 fig. 4 no. 20/5.

appears we can date the Patara examples to the end of the 7th century B.C. or to the beginning of the 6th century B.C. Examples from the Letoon site close to Patara have been dated to the mid-6th century B.C. through comparison with finds from Megara Hyblaea[58], while examples from Limyra, also in Lycia, have likewise also been dated to the mid-6th century B.C.[59].

Another group of pottery with fewer examples from the Tepecik building complex are the banded skyphoi. Two examples of this group, which first appears in the mid-7th century B.C. and remained in production until well into the 6th century B.C.[60], have been found. Both are without bases and they differ notebly from each other. The black slip (7.5 YR 2.5/1) that is on the exterior of skyphos cat. no. 20 (Fig. 23) has also been applied over the entire interior surface of the vessel. On the other hand the slip has been applied of a duller colour (7.5 YR 6/4) to the exterior of cat. no. 21 (Fig. 24) is only around the rim of the interior. Apart from these aspects, their forms also slightly differ. The profile of the body of cat. no. 20 (Fig. 23) is shallower and broader to that of cat. no. 21 (Fig. 24), which is rather narrower and deeper. Examples similar to cat. no. 20 are found at Miletus[61] and Histria[62]. An example from Samos has been dated to the 7th century B.C.[63]. A grave find example from Klazomenai was found together with an bird skyphoi which has been dated to the end of the 7th century B.C.[64]. An example similar to cat. no. 21, found at Daskyleion, has been dated to the end of the 7th century B.C. beginning of the 6th century B.C.[65].

Among the Ionian Orientalising styles of pottery finds, those decorated in the wild goat style (SiA I), along with Fikellura (SiA II) pottery, form another significant group in addition to the bird bowls. Potteries of this typology, the earliest examples of which have been dated to the mid-7th century B.C.[66], have garnered controversy concerning their designation[67]. In R. M. Cook's studies, the group was divided into three chronological phases: early, middle, and late, and assigned to two different regions – north and south – from stylistic difference[68] and R. M. Cook in his studies stated this style first appeared in Southern Ionia, but this view was probably a consequence of few publications concerning Northern Ionia[69]. This view has changed, a consequence of more recent work conducted in Northern Ionia. Especially the finds from the Klazomenai Akpınar Necropolis found within the same context as Corinthian aryballoi which have been dated to 650–640 B.C. indicate the North Ionian Orientalising style started by the mid-7th century B.C.[70], and this data would suggest Northern and Southern Ionia began production more or less at the same time[71]. Apart from this, M. Kerschner and U. Schlotzhauer have put forward

58 Lemaître 2007, 123-123 fig. 7 nos. 14, 16.

59 Rückert 2007, 48, 51 fig. 2 no. 34.

60 Hürmüzlü 2003, 283.

61 Graeve 1973/1974, 95 pl. 22 no. 46; Graeve – Senff 1991, 132 pl. 22 no. 1.

62 Alexandrescu 1978, pl. 70 no. 739.

63 Furtwängler 1980, 207-208 fig. 15 no. Ia/ı

64 Hürmüzlü 2003, 291 fig. 42, 188/1.

65 Gürtekin 1996, 91 no. 8.

66 Cook 1992, 256; Cook 2003, 111; Cook – Dupont 2003, 34.

67 Cook – Dupont 2003, 32 see n. 1, 3. This style is termed the 'Orientalising Style' for decorations or examples with no figures; see Hürmüzlü 2003, 305 see n. 369. In a recent study by M. Kerschner and U. Schlotzhauer, this group of pottery has been evaluated under a new classification system. In this new system, the vessels are classified according to their chronology and have been grouped by their places or regions of production as Ai (Aiolis), Ni (Northern Ionia), Si (Southern Ionia), Ly (Lydia) and Ka (Caria); see Kerschner – Schlotzhauer 2007, 297.

68 Cook – Dupont 2003, 32 ff; Cook 1992, 260.

69 Cook 1992, 160; Cook 2003, 114; Cook – Dupont 2003, 32-33, 56.

70 Hürmüzlü 2003, 306.

71 W. Schiering has, in his study, owing to theoretical chronological differentiations such as 'Middle Wild Goat Style II' (Miletus) and 'Late Wild Goat Style' (Northern Ionia) previously employed by R. M. Cook and thereby creating confusion between Southern and Northern Ionia when both regions were active in production in both periods, stated that both regions should be evaluated in their own time periods; see Schiering 2007, 247-252.

a new classification for this pottery group in light of the finds from Miletus Kalabaktepe. SiA Ia (South Ionian Archaic Ia ca. 670-650 B.C.) has been put forward instead of the "Early Wild Goat Style" stated by Cook, and SiA Ib (South Ionian Archaic Ib c. 650-630 B.C.) has been given instead of R. M. Cook's "Middle Wild Goat I Style". R. M. Cook's "Middle Wild Goat II Style" has been divided into two: SiA Ic (South Ionian Archaic Ic ca. 630-610 B.C.) and SiA Id (South Ionian Archaic Id ca. 610-580 B.C.). The Fikellura style has also been renamed SiA II (South Ionian Archaic II)[72].

Of the pottery found in the building complex, those that we think belong to the wild goat style (SiA I) consist of small sherds. It is not possible to identify any possible vessel forms. Only two examples carry figures, although some sherds with vegetative decorations and filler designs can also be included within this group.

The wild goat style (SiA) decorated examples, cat. nos. 22 and 23 (Figs. 25-26), carry the widely-found goat composition and it is possible to allocate them to the category of Middle Wild Goat II Style (SiA Ic-d)[73]. Cat. no. 22 with a long-eared figure with the head turned to the back of the body, together with the tongue designs above and the filler designs at the top right corner, is an exact parallel to an example from Histria that has been dated to the beginning of the 6th century B.C.[74]. Similar examples to the wild goat depicted grazing with a slim and slender figure on cat. no. 23 have also been found at Xanthus[75], Miletus[76] and Samos[77]. Filler designs such as the corner and rosette that can be seen on cat. nos. 24 and 25 (Figs. 27-28) are of the kind that is widely seen on examples that have been dated to the end of the 7th century B.C.[78].

In comparison to the wild goat style (SiA I) of decorated pottery, those examples that are designated, Fikellura (SiA II) style pottery are more numerous from the building complex. Despite the fact that most of these examples are small sherds, some fragments give some clues to the forms of these vessels. None of these examples carry depictions of human figures; but among the animal figures are fragments of wild goats, water birds, and possibly a lion or sphinx.

Examples of this style have been named from the modern town near which they were first found at ancient Kamiros on Rhodes[79]. While there is some controversy concerning the date of the first appearance[80] of the Fikellura style (SiA II), R. M. Cook has given 560–550 B.C.[81]. However, the fact that both the wild goat style (SiA I) and Fikellura style (SiA II) appear on a single bilingual piece of pottery from Kalabaktepe at Miletus indicates that, contrary to what had been stated previously[82], there was a seamless continuity and that both styles were employed at the same time in at least one workshop[83]. These pieces of pottery are similar to the South Ionian Wild Goat Style

72 Kerschner – Schlotzhauer 2007, 301-314.

73 Cook – Dupont 2003, 39 ff.

74 Alexandrescu 1978, 37 pl. 1 no. 2.

75 Metzger 1972, 27 pl. 2 fig. 1.

76 Graeve 1973/1974, 106 pl. 27 no. 86; Akurgal et al. 2002, 102, 168 fig. 39.

77 Walter-Karydi 1973, 2 pl. 1 no. 10.

78 For the similar examples see Alexandrescu 1978, 38-39 pl. 2 nos. 20, 26; Aytaçlar 2005, drw. 7, 19, C14, FCL 5; Cook – Dupont 2003, 39 figs. 8.7.

79 They have also been named differently than Fikellura. Regarding this issue; see Cook – Dupont 2003, 77.

80 For broader discussions regarding Fikellura pottery; see Fazlıoğlu 1998, 280 ff.

81 Cook 1992, 263; Cook – Dupont 2003, 89. Unlike R. M. Cook's dating, G. P. Schaus suggests 550 B.C. as a starting date; see Schaus 1986, 292. E. Walter-Karydi also agrees with G. P. Schaus' dating; see Walter-Karydi 1973, 2, 33.

82 R. M. Cook has, in his studies, stated that there is no orderly transition from Middle Wild Goat Style (SiA Ib-d) to Fikellura style (SiA II); Cook 1992, 255, 262. P. Dupont, on the other hand, mentions at most a fifteen year gap between the two styles; see Dupont 1986, 65.

83 Schlotzhauer 2007, 263-293.

(SiA I) in respect to the clay employed, the slip, and the figural compositions[84], and have been firmly stated to be of Milesian origin from analysis that have been carried out[85].

Only a limited number of forms are today known have been employed for the Fikellura style (SiA II). In the early phases of the style, amphorae and oinochoe were the most popular forms, and along with them, albeit lesser in number, olpai, hydriae, bowls, amphoriskoi, and stamnoi are known to have been decorated in this manner[86]. Pottery decorated in this style has generally carries a creamy white, white, or pinkish slip. Apart from this, the clay is usually seen to include traces of mica[87]

Early examples are understood to have been decorated by dividing the body into frieze bands. The details executed in silhouette style, the head contours defined with slip, and, in addition, the incision technique was only rarely used[88]. The animal-figured scenes in the early phases are later displaced by human figures from the mid-6th century B.C. onwards under the influence of Attic painted pottery[89]. It is observed that the Fikellura style (SiA II) generally leans towards vegetal decoration rather than figural compositions. Filler designs are seen to have diminished, unlike in the wild goat style, and the most popular designs are crescent and scale patterns. R. M. Cook states the Fikellura style (SiA II) ended in 494 B.C. when the Persians razed the city of Miletus[90].

Animal figures are depicted on three of the nine pieces of Fikellura style (SiA II) pottery (cat. nos. 26-28; Figs. 29-32). The heads of the figures of goats are seen to have been left reserved, the contours executed in slip on cat. nos. 26 and 27 (Figs. 29-30). This application is known to be an important distinguishing feature between Fikellura style (SiA II) and Wild Goat style (SiA I)[91]. On cat. no. 26 a tail, which possibly belongs to a lion or to a sphinx, is seen in front of the goat, indicating that a frieze comprising a line of animals was applied as a decorative design[92]. The goat figure on cat. no. 27 is rather extraordinarily depicted with its mouth open, examples of such are not commonly found[93]. However, on a fragment of Milesian pottery that is placed in Middle Wild Goat III (SiA Id) by R. M. Cook, a rather elaborately depicted horse figure whose head contours have been applied in slip, its interior left reserved, was also depicted with its mouth open[94]. In addition to the goat figures, the details of the bird figure on cat. no. 25 (Figs. 31-32) have also been executed in the reserve style. Similar bird figures are known from Miletus/Kalabaktepe[95] and Histria[96] and are dated to the first half of the 6th century B.C.

The meander and semicircle designs on the amphora or oinochoe neck fragment – cat. no. 29 (Fig. 33), the dotted released braid design on cat. no. 30 (Fig. 34) that also belongs to a similar vessel, the scale patterns on cat. no. 31

---

84 R. M. Cook points to the South Ionian Wild Goat Style as the origin of Fikellura; see Cook 1992, 263. This view is also supported by oinochoai, the prominent form of the Orientalising style in wide use in the early phase of Fikellura, the usage templates of animal figures on Fikellura pottery, and the early phase filler designs; see Fazlıoğlu 1998, 284.

85 Dupont 1983, 19 ff; Dupont 1986, 64 ff; Jones 1986, 665 ff; Cook – Dupont 2003, 77.

86 Cook 1933/1934, 54-55; Schaus 1986, 294 fig. 12.

87 Cook 1933/1934, 53.

88 Cook – Dupont 2003, 77.

89 Cook – Dupont 2003, 87.

90 Cook – Dupont 2003, 89.

91 Cook 1933/1934, 60.

92 For the similar compositions; see Cook 1933/1934, pl. 14c; Price 1924, pl. 10 no. 1; Schaus 1986, pl. 13a-b.

93 While there is no example of a goat with an open mouth similar to the Pataran example, it is known that figures such as gryphons/lions have been depicted in this way; see Walter-Karydi 1973, 136 pl. 78 no. 646; Cook 1933/1934, 94 fig. 19 pl. 2c. For the filler patterns similar to the Pataran sample; see Aytaçlar 2005, drw. 16, FL. 2; Fazlıoğlu 1998, pl. 28 S4c.

94 Cook – Dupont 2003, 45 fig. 8.12.

95 Graeve 1987, 20 pl. 10 no. 31.

96 Alexandrescu 1978, 39 pl. 4 no. 32.

(Fig. 35), and the two fragments of different amphorae – cat. nos. 32-33 (Figs. 36-37) – bearing standing rays at the shoulder, are examples of familiar designs of the Fikellura style (SiA II)[97]. The base – cat. no. 34 (Fig. 38) – that is decorated with standing rays probably belongs to an amphora or to an oinochoe. Its clay texture, slip, and colour, as well as its find spot, have similarities to cat. no. 27. In line with this data, it seems possible to regard cat. no. 27 and 34 as two pieces from the same vessel. It is possible to date the Fikellura style (SiA II) pottery found in the building complex largely to mid-6th century B.C. This dating is also supported by an alabaster kore head[98] that is dated to mid-6th century B.C. found in the same strata as cat. nos. 26 and 30, and by two protomes dated to 540/30 B.C.[99] found in the same strata as cat. no. 28.

Conclusion

Most of the Ionian pottery from the Tepecik Acropolis building complex at Patara were found in the corridor between the annex room that has been dated to phase Ib (580–500 B.C.) and the south side of the building complex. Secondly are the finds from the area that has been named room A and is dated to phase Ia (700–580 B.C.) of the structure[100]. Apart from this, a few pieces were found in the test trench on the south terrace, and one piece was found on the exterior side of the embossed polygonal east terrace wall. All of the examples can be related to the 1st phase of the structure that covers a broad time frame of 680–500 B.C. The dating of these pieces of Ionian pottery correlates with their find locations and with the other finds from this same strata.

The significance of these fragments of Ionian pottery, apart from their presence and their relatively large number when compared to other Lycian sites, is that they have been found in an important structure whose dating and phases can accurately be determined from contextual findings. The epigraphic and numismatic data from Patara ceases before the second half of the 5th century B.C.[101] and so such sources of information are inadequate for the period under discussion. However, the pottery fragments described here can shed some light on Patara in the problematic and obscure 7th and 6th centuries B.C. regarding the city's commercial and social relations.

In published studies no other group of Lycian finds of these types in this quantity is known. Only a few published examples are known from Xanthus[102], Letoon[103], Avşar Tepesi[104], and Limyra[105]. This has made it difficult to establish regional comparisons and connections for the finds from Patara. This relatively numerous group of finds from a limited area of the site close to the harbour of Patara is important, in indicating that similar finds to these will probably be made in the future elsewhere in Lycia, especially in Western Lycia (in the valley of the Xanthus River).

The finds discussed in this study indicate that Patara had some ties with the cities of Ionia from the mid-7th century B.C. onwards. In particular, the bird bowls have enabled us to identify the city's relationship with northern Ionia (Teos?), and the Wild Goat (SiA I) and Fikellura (SiA II) style pottery enabled us to show the city had some ties with Miletus from the end of the 7th century B.C. and during the 6th century B.C. That these relationships were

97 Cook 1933/1934, 69 ff.

98 Işın 2010b, 87-89, TK. 1 fig. 1.

99 Işın 2010b, 84-92, TK. 3-4 fig. 3-4.

100 Işın 2010a, 98 fig. 9.

101 Regarding this matter; see Özüdoğru 2007, 31–42.

102 Metzger 1972, 27, 43-44 fig. 1 pl. 2 nos 10-11.

103 Lemaître 2007, 123-123 fig. 7 nos. 14, 16.

104 Rückert 2008, 13 pl. 8 A 10858.

105 Rückert 2007, 48, 51 fig. 2 no. 34.

on the rise during the 6th century B.C. is also supported by finds of commercial amphorae[106] and terracotta sculpture[107] finds from the building complex. However, in respect to other decorated ceramic finds from this same area of Patara within this same timeframe, the finds of in excess of 550 examples of Black Figure Ware largely imported from Athens and Rhodes[108], would seem to indicate that relations between Patara and neighbouring Caria, did not flourish to the same extent as those with neighbouring Rhodes or with distant Athens. The reason for this is unclear, was there pressure from either Rhodes or Athens against trade with Ionia? Or were the products of Athens and Rhodian workshops more valued by Patarans? What can be stated with certainty is that with a find ratio of ~18 to 1 from this site in Patara, in favour of imported Black Figure Athenian and Rhodiote pottery production, rather than imports from neighbouring Ionia reason(s) or at least suggestions need to be found to account for this imbalance.

As the earliest first millennium B.C. historical references to Lycia are found in the works of Hekataios and Herodotus[109], we only have more detailed information concerning the Persian period. In this respect, the material evaluated in this study is important in that it sheds some light on the obscure social and commercial relationships of Lycia prior to the Persian invasion (546 B.C.). Pottery and other small finds from excavations and surveys in the Lycian region predating the Persian invasion have not been evaluated in this context, or have not as yet been studied. The building complex where the subject material of this study was found should be regarded as a monumental structure within the context of this period. These high-quality finds indicate in this area of the city in particular, and in the region in general, social and commercial life was cosmopolitan prior to the Persian invasion.

Catalogue

Cat. No	: 01 (Fig. 4)	
Inv. No	: PTR'06, TBS-35	
Finding comp.	: Tepecik, terrace II, the northwest, -30/-40 cm	
Fabric	: Hard fired, fine texture	
Clay	: 7.5 YR 6/6 reddish yellow	
Slip (ext.)	: 10 YR 7/4 very pale brown	Slip (int.): 10 YR 2/1 black
Paint	: 0 YR 2/1 black	
Date	: 650–640 B.C.	
Parallels	: Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 60; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pl. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003 fig. 8, 32/8-9 fig. 9, 32/12, 19 fig. 29, 127/3-4 fig. 30, 129/5-8, 10 fig. 33, 139/4-5; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-10; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Bulba 2010, 216 X7; Coldstream 1968, 299.	

Cat. No	: 02 (Fig. 5)	
Inv. No	: PTR'07, TBS-Sondage 3	
Finding comp.	: Tepecik, sondage	
Rim r.	: 15,6 cm	h.: 3,4 cm
Fabric	: Hard fired, fine texture with sand and mica inclusions.	
Clay	: 10 YR 6/1 gray	
Slip (ext.)	: 7.5 YR 7/4 pink	Slip (int.): 10 YR 4/1 dark gray

106 Most of the commercial amphorae dating to the 6th century B.C. found in this building complex originated from Chios. These are followed by examples from Klazomenai; see Dündar 2012, 24-29, 34-35.

107 Işın 2010b, 85-106.

108 346 sherds were evaluated a study conducted by G. Acar; see Acar 2010, 6, 93-94. However, nearly 200 sherds uncovered excavations in 2012.

109 Hdt. I. 28, I. 173, I. 176, III. 90.1, VII. 98.

Paint : 10 YR 4/1 dark gray
Date : 650–640 B.C.
Parallels : Coldstream 1968, 299; Hürmüzlü 2003 fig. 8, 32/8-9 fig. 9, 32/12, 19 fig. 29, 127/3-4 fig. 30, 129/5-8, 10 fig. 33, 139/4-5; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Bulba 2010, 216, X5-6.

Cat. No : 03 (Fig. 6)
Inv. No : PTR'06, TBS-120
Finding comp. : Surface find from east of Tepecik A area
Rim r. : 12 cm h.: 4 cm
Fabric : Hard fired, fine texture
Clay : 10 YR 6/1 gray
Slip (ext.) : 10 YR 8/3 very pale brown Slip (int.): 2.5 Y 3/1 very dark gray
Paint : 2.5 Y 3/1 very dark gray
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7; Tuchelt 1971, 67 pl. 7 nos. 74-76.

Cat. No : 04 (Fig. 7)
Inv. No : PTR'06, TBS-109
Finding comp. : Tepecik A, -10/30 cm
Rim r. : 12,9 cm h.: 2,9 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand inclusions.
Clay : 7.5 YR 6/4 light brown
Slip (ext.) : 10 YR 8/3 very pale brown Slip (int.): 7.5 YR 2.5/1 black
Paint : 7.5 YR 2.5/1 black
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7; Tuchelt 1971, 67 pl. 7 nos. 74-76.

Cat. No : 05 (Fig. 8)
Inv. No : PTR'06, TBS-639
Finding comp. : Tepecik, terrace III, west of the cistern, -100/-150 cm
Rim r. : 14,9 cm h.: 2,9 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand inclusions.
Clay : 7.5 YR 6/7 reddish yellow
Slip (ext.) : 7.5 YR 6/7 reddish yellow Slip (int.): 5 YR 2.5/1 black
Paint : 7.5 YR 2.5/1 black
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7; Tuchelt 1971, 67 pl. 7 nos. 74-76.

Cat. No : 06 (Fig. 9)
Inv. No : PTR'06, TBS-124
Finding comp. : Tepecik terrace II / between the cistern and the western wall, -100/-150 cm
Rim r. : 14,4 cm h.: 3,1 cm
Fabric : Hard fired, fine texture with sand inclusions.
Clay : 7.5 YR 7/4 pink
Slip (ext.) : 10 YR 8/3 very pale brown Slip (int.): 2.5 Y 3/1 very dark gray
Paint : 2.5 Y 3/1 very dark gray
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7; Tuchelt 1971, 67 pl. 7 nos. 74-76.

Cat. No : 07 (Fig. 10)
Inv. No : PTR'06, TBS-167
Finding comp. : Tepecik A, surface
Rim r. : 15,9 cm h.: 2,6 cm
Fabric : Hard fired, fine texture with lime and sand inclusions.
Clay : 7.5 YR 6/6 reddish yellow Slip (ext.): 7.5 YR 7/4 pink
Slip (int.) : 5 YR 2.5/1 black
Paint : 5 YR 2.5/1 black
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X6; Tuchelt 1971, 67 pl. 7 nos. 74-76.

Cat. No : 08 (Fig. 11)
Inv. No : PTR'06, TBS-299
Finding comp. : Tepecik A, north, -55/-70 cm
Rim r. : 10 cm h.: 3,1 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with mica inclusions.
Clay : 5 YR 6/6 reddish yellow
Slip (ext.) : 7.5 YR 7/4 pink Slip (int.): 7.5 YR 2.5/1 black
Paint : 7.5 YR 2.5/1 black
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7.

Cat. No : 09 (Fig. 12)
Inv. No : PTR'06, TBS-634
Finding comp. : Tepecik, terrace II, floor, west of the cistern.
Rim r. : 11,9 cm h.: 2,3 cm

Fabric : Hard fired, fine texture with lime and sand inclusions.
Clay : 7.5 YR 7/6 reddish yellow
Slip (ext.) : 10 YR 8/2 very pale brown Slip (int.): 7.5 YR 4/1 dark gray
Paint : 5 YR 4/2 dark reddish gray – 5 YR 6/6 reddish yellow
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7; Tuchelt 1971, 67 pl. 7 nos. 74-76.

Cat. No : 10 (Fig. 13)
Inv. No : PTR'06, TBS-694
Finding comp. : Tepecik, terrace II, inside the room, -55/-65 cm
Rim r. : 13,8 cm h.: 2 cm
Fabric : Hard fired, fine texture with thin lime and sand inclusions.
Clay : 2.5 YR 6/4 light reddish brown
Slip (ext.) : 7.5 YR 7/4 pink Slip (int.): 5 YR 3/2 dark reddish brown
Paint : 2.5 YR 4/8 red
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7; Tuchelt 1971, 67 pl. 7 nos. 74-76.

Cat. No : 11 (Fig. 14)
Inv. No : PTR'06, TBS-699
Finding comp. : Tepecik, south area of the cistern, -60/-70 cm
Rim r. : 13,8 cm h.: 2 cm
Fabric : Hard fired, fine texture with thin lime inclusions.
Clay : 2.5 YR 6/6 light red
Slip (ext.) : 7.5 YR 7/4 pink Slip (int.): 2.5 YR 4/6 red
Paint : 2.5 YR 4/6 red
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pl. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pl. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7.

Cat. No : 12 (Fig. 15)
Inv. No : PTR'06, TBS-198
Finding comp. : Tepecik, south wall of the cistern -40/-60 cm
Rim r. : 15 cm h.: 3,3 cm
Fabric : Hard fired with thin sand and mica inclusions.
Clay : 7.5 YR 7/4 pink
Slip (ext.) : 7.5 YR 7/3 pink Slip (int.): 2.5 YR 6/8 light red

Paint : 2.5 YR 6/8 light red
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7.

Cat. No : 13 (Fig. 16)
Inv. No : PTR'06, TBS-165
Finding comp. : Tepecik A, surface
Rim r. : 14 cm h.: 2,6 cm
Fabric : Hard fired, fine texture.
Clay : 10 YR 6/3 pale brown
Slip (ext.) : 7.5 YR 7/4 pink Slip (int.): 2.5 YR 3/1 dark gray
Paint : 5 YR 5/6 yellowish red
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 97 pl. 24 no. 59; Alexandrescu 1978, 57-58 pl. 21 nos. 200-209; Walter-Karydi 1982, 10 pls. 1-2 nos. 8-42; Hürmüzlü 2003, 277-280 fig. 21, 111/1; Schattner 2007, 346-351 pls. 99-100; Utili 1992, 41 fig. 1 no. 2; Utili 1999, 145-147, 286 fig. 1 nos. 2-5; Bulba 2010, 216, X7; Tuchelt 1971, 67 pl. 7 nos. 74-76.

Cat. No : 14 (Fig. 17)
Inv. No : PTR'06, TBS-392
Finding comp. : Tepecik A, south, -55/-70 cm
Base r. : 3,4 cm h.: 2,2 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand and lime inclusions.
Clay : 7.5 YR 7/4 pink
Slip (ext.) : 10 R 3/2 dusky red Slip (int.): 7.5 YR 4/1 dark gray
Paint : 5 YR 4/2 dark reddish gray
Date : Second half of the 7th century B.C.
Parallels : Hürmüzlü 2003 fig. 9, 32/12.

Cat. No : 15 (Fig. 18)
Inv. No : PTR'06, TBS-331/114
Finding comp. : Tepecik A, -10/-30 cm
Rim r. : 13,7 cm h.: 5,9 cm
Fabric : Hard fired, fine texture with thin sand, lime and mica inclusions.
Clay : 5 YR 5/6 yellowish red
Slip (ext.) : 7.5 YR 6/4 light brown Slip (int.): 2.5 YR 5/6 red
Paint : 2.5 YR 5/6 red
Date : end of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 99 pl. 25 no. 69; Alexandrescu 1978, 116 fig. 31 no. 759; Walter – Vierneisel 1959, 19 pl. 33 no. 3; Walter-Karydi 1982, 13 pl. 4 no. 56; Utili 1992, 55, 62 fig. 8 no. 32.

Cat. No : 16 (Fig. 19)
Inv. No : PTR'06, TBS-675
Finding comp. : Tepecik, terrace II, west of the cistern, -100/-150 cm
Rim r. : 11,7 cm h.: 4,5 cm
Fabric : Hard fired, fine texture with a little lime and mica inclusions.
Clay : 7.5 YR 5/4 brown Slip: 10 YR 7/3 very pale brown
Paint : 5 YR 2.5/2 dark reddish brown / 5 YR 4/4 reddish brown
Date : end of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 99 pl. 25 no. 69; Metzger 1972, 43-44 pl. 10-11; Alexandrescu 1978, 116 fig. 31 no. 759; Walter – Vierneisel 1959, 19 pl. 33 no. 3; Utili 1992, 55, 62 fig. 8 no. 32.

Cat. No : 17 (Fig. 20)
Inv. No : PTR'06, TBS-449
Finding comp. : Tepecik A, east
Rim r. : 13,4 cm h.: 4,3 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand and lime inclusions.
Clay : 7.5 YR 7/6 reddish yellow Slip: 10 YR 8/2 very pale brown
Paint : 7.5 YR 4/1 dark gray
Date : end of the 7th century B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 99 pl. 25 no. 69; Metzger 1972, 43-44 pl. 10-11; Alexandrescu 1978, 116 fig. 31 no. 759; Walter – Vierneisel 1959, 19 pl. 33 no. 3; Utili 1992, 55, 62 fig. 8 no. 32.

Cat. No : 18 (Fig. 21)
Inv. No : PTR'06, TBS-729
Finding comp. : Tepecik, terrace II, -30/-60 cm
Rim r. : 11 cm h.: 3,3 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand and lime inclusions.
Clay : 7.5 YR 5/4 brown Slip: 7.5 YR 5/4 brown
Paint : 7.5 YR 2.5/1 black
Date : end of the 7th century B.C.
Parallels : Petrie 1886, 18 pl. 10 fig. 5; Graeve 1973/1974, 99 pl. 25 no. 69; Metzger 1972, 43-44 pl. 10-11; Alexandrescu 1978, 116 fig. 31 no. 759; Utili 1992, 55, 62 fig. 8 no. 34.

Cat. No : 19 (Fig. 22)
Inv. No : PTR'06, TBS-674
Finding comp. : Tepecik, terrace II, -70 cm
Rim r. : 11,9 cm h.: 3,2 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand inclusions.
Clay : 2.5 YR 5/6 red Slip: 5 YR 7/6 reddish yellow
Paint : 2.5 Y 3/1 very dark gray
Date : end of the 7th century B.C.
Parallels : Alexandrescu 1978, 117 fig. 30 no. 752; Walter – Vierneisel 1959, 19 pl. 38 no. 3; Walter-Karydi 1973 pl. 43 nos. 345a-b; Walter-Karydi 1982, 13 pl. 4 no. 57.

Cat. No : 20 (Fig. 23)
Inv. No : PTR'06, TBS-637
Finding comp. : Tepecik, terrace II, -50/-60 cm
Rim r. : 12,9 cm h.: 3,8 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand and mica inclusions.
Clay : 10 YR 7/4 very pale brown
Slip (ext.) : 7.5 YR 7/4 pink Slip (int.): 7.5 YR 2.5/1 black
Date : 620-580 B.C.
Parallels : Graeve 1973/1974, 95 pl. 22 no. 46; Alexandrescu 1978 pl. 70 no. 739; Furtwängler 1980, 207-208 fig. 15 no. Ia/I; Hürmüzlü 2003 fig. 42, 188/1.

Cat. No : 21 (Fig. 24)
Inv. No : PTR'06, TBS-33
Finding comp. : Tepecik, terrace I, northeast outer edge, -130/-160 cm
Fabric : Hard fired, fine texture with sand and mica inclusions.
Clay : 5 YR 6/4 light reddish brown Slip: 10 YR 7/4 very pale brown
Paint : 7.5 YR 6/4 light brown
Date : end of the 7th – beginning of the 6th century B.C.
Parallels : Gürtekin 1996, 91 no. 8.

Cat. No : 22 (Fig. 25)
Inv. No : PTR'06, TBS-646
Finding comp. : Tepecik A, northeast, -30/-55 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand, lime and mica inclusions.
Clay : 2.5 YR 6/6 light red Slip: 5 YR 7/6 reddish yellow
Paint : Greyish to reddish brown.
Date : end of the 7th century B.C.
Parallels : Alexandrescu 1978, 37 pl. 1 no. 2.

Cat. No : 23 (Fig. 26)
Inv. No : PTR'07, TBS- Sondage 146
Finding comp. : Tepecik, sondage, 140/-150 cm
Fabric : Hard fired and a slim porous clay structure with sand and rich mica inclusions.
Clay : 7.5 YR 6/6 reddish yellow Slip: 10 YR 8/3 very pale brown
Date : end of the 7th century B.C.
Parallels : Metzger 1972, 27 pl. 2 fig. 1; Graeve 1973/1974, 106 pl. 27 no. 86; Walter-Karydi 1973, 2 pl. 1 no. 10. For meander; see Fazlıoğlu 1998 pl. 14, 28, S7a.

Cat. No : 24 (Fig. 27)
Inv. No : PTR'06, TBS-447
Finding comp. : Tepecik, terrace II, area 1, -20/-30 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand, lime and rich mica inclusions.
Clay : 2.5 YR 6/6 light red Slip: 5 YR 7/6 reddish yellow

Paint : Greyish to reddish brown.
Date : end of the 7th century B.C.
Parallels : Aytaçlar 2005, drw. 7, C14.

Cat. No : 25 (Fig. 28)
Inv. No : PTR'06, TBS-649
Finding comp. : Tepecik, south of the cistern, area III, -55/-60 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand, lime and mica inclusions.
Clay : 2.5 YR 6/6 light red Slip: 5 YR 7/6 reddish yellow
Paint : Greyish to reddish brown.
Date : end of the 7th century B.C.
Parallels : Alexandrescu 1978, 38-39 pl. 2 no. 20, 26; Aytaçlar 2005, drw. 19, fcl 5.

Cat. No : 26 (Fig. 29)
Inv. No : PTR'06, TBS-648
Finding comp. : Tepecik, south wall of the cistern, -60/-100 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand, lime and mica inclusions.
Clay : 2.5 YR 6/6 light red Slip: 5 YR 7/6 reddish yellow
Paint : Greyish to reddish brown.
Date : middle of the 6th century B.C.
Parallels : –

Cat. No : 27 (Fig. 30)
Inv. No : PTR'06, TBS-156
Finding comp. : Tepecik A, northeast
Fabric : Hard fired, fine texture with sand and mica inclusions.
Clay : 10 YR 6/4 light yellowish brown
Slip (ext.) : 10 YR 7/4 very pale brown Slip (int.): 7.5 YR 7/4 pink
Date : middle of the 6th century B.C.
Parallels : For the filling pattern; see Aytaçlar 2005, drw. 16, FL. 2; Fazlıoğlu 1998 pl. 28, S4c; Cook – Dupont 2003, 45 fig. 8.12; especially see Cook 1933/1934, 94 fig. 19.

Cat. No : 28 (Figs. 31-32)
Inv. No : PTR'06, TBS-294
Finding comp. : Tepecik C, west of the east wall, -30/50 cm
Rim r. : 11 cm h.: 4,1 cm
Fabric : Hard fired and a slim porous clay structure with sand inclusions.
Clay : 5 YR 7/6 reddish yellow
Slip (ext.) : 7.5 YR 7/4 pink Slip (int.): 2.5 YR 4/6 red
Paint : 2.5 YR 4/6 red
Date : middle of the 6th century B.C.
Parallels : Graeve 1987, 20 pl. 10 no. 31; especially see Alexandrescu 1978, 39 pl. 4 no. 32.

Cat. No : 29 (Fig. 33)
Inv. No : PTR'06, TBS-640
Finding comp. : Tepecik, terrace II / between the cistern and western wall, -100/-150 cm
Fabric : Hard fired, fine texture with thin sand and mica inclusions.
Clay : 5 YR 6/6 reddish yellow
Slip : 10 YR 8/3 very pale brown
Paint : 10 YR 4/1 dark gray
Date : middle of the 6th century B.C.
Parallels : Aytaçlar 2005, drw. 6 (dotted rosette HFR 13)

Cat. No : 30 (Fig. 34)
Inv. No : PTR'06, TBS-705
Finding comp. : Tepecik, terrace II, area 1, -30/-40 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with sand and amply mica inclusions.
Clay : 2.5 R 6/8 red Slip: 10 YR 8/3 very pale brown
Paint : 10 YR 3/1 very dark gray
Date : middle of the 6th c. B.C.
Parallels : Graeve 1987, 21-22 pl. 12 no. 39; Cook 1933/1934, 16 ff. fig. 11 no. 7 pl. 7b; for open cable ('running dog') pattern; see Aytaçlar 2005, drw. 23; Fazlıoğlu 1998 pl. 20 H pl. 133 GO. 76; especially see Alexandrescu 1978 pl. 18 no. 164.

Cat. No : 31 (Fig. 35)
Inv. No : PTR'06, TBS- Sondage 5
Finding comp. : Tepecik, sondage
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure.
Clay : 10 YR 8/3 very pale brown Slip: 2.5 Y 8/3 pale yellow
Date : middle of the 6th century B.C.
Parallels : Alexandrescu 1978, 61 pl. 23 no. 242; Walter-Karydi 1973, 4 pl. 4 no. 44; Fazlıoğlu 1998 pl. 170 F. 28.

Cat. No : 32 (Fig. 36)
Inv. No : PTR'06, TBS-663
Finding comp. : Tepecik, between terrace II and the cistern, -100/-150 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a slim porous clay structure with thin sand and lime inclusions.
Clay : 10 YR 7/4 very pale brown Slip: 7.5 YR 8/3 pale yellow
Paint : 10 YR 4/2 dark greyish brown
Date : middle of the 6th century B.C.
Parallels : Walter-Karydi 1973, 4 pl. 9 no. 85.

Cat. No : 33 (Fig. 37)
Inv. No : PTR'06, TBS-662
Finding comp. : Tepecik, terrace II / between the cistern and western wall, -50/-60 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a porous clay structure with thin sand and mica inclusions.
Clay : 10 YR 6/8 light red Slip: 2.5 Y 8/2 pale yellow

Paint : 2.5 YR 48/4 red – 2.5 YR 3/1 dark reddish gray
Date : middle of the 6th century B.C.
Parallels : Walter-Karydi 1973, pl. 9 no. 91.

Cat. No : 34 (Fig. 38)
Inv. No : PTR'06, TBS-131
Finding comp. : Tepecik A, surface
Base r. : 7,9 cm h.: 4,4 cm
Fabric : Hard fired, fine texture and a porous clay structure with thin sand and lime inclusions.
Clay : 7.5 YR 7/6 reddish yellow Slip: 10 YR 7/4 very pale brown
Paint : 2.5 YR 5/6 red
Date : middle of the 6th century B.C.
Parallels : Hürmüzlü 2003, fig. 13, 69/2.

Abbreviations and Bibliography

Acar 2011 — G. Acar, Patara-Tepecik Akropolü Bey Konağı Siyah Figürlü Seramikleri (M.A. diss., Akdeniz University, Antalya 2011).

Akurgal et al. 2002 — M. Akurgal – M. Kerschner – H. Mommsen – W.-D. – Niemeier, Töpferzentren der Ostägäis. Archäometrische und archäologische Untersuchungen zur mykenischen, geometrischen und archaischen Keramik aus Fundorten in Westkleinasien, Wien, 2002.

Alexandrescu 1978 — P. Alexandrescu, La céramique d'époque archaïque et classique (VIIe – IVe s.) Histria IV, Paris, 1978.

Aytaçlar 2005 — M. N. Aytaçlar, Klazomenai Orientalizan Seramiği (Ph.D. diss., Ege University, İzmir 2005).

Bergers 2006 — D. Bergers, Knidos, Beiträge zur Geschichte der archaischen Stad, Mainz am Rhein, 2006.

Boardman 1967 — J. Boardman, Excavations in Chios 1952-1955: Greek Emporio, BSA Suppl. 6, Oxford, 1967.

Boardman – Hayes 1966 — J. Boardman – J. Hayes, Excavations at Tocra 1963-1965. The Archaic Deposits I., BSA Suppl. 4, Oxford, 1966.

Bulba 2010 — M. Bulba, Geometrische Keramik Kariens, Ruhpolding, 2010.

Calvet – Yon 1977 — Y. Calvet – M. Yon, "Céramique Trouvée à Salamine (Fouilles de la Ville)", in: E. Gjerstad (ed.), Greek Geometric and Archaic Pottery found in Cyprus, Stockholm, 1977, 9-21.

Catling – Shipley — R. W. V. Catling – D. G. J. Shipley, "Messapian Zeus: An Early Sixth-Century Inscribed Cup from Lakonia", BSA 84, 1989, 187-200.

Cobet et al. 2007 — J. Cobet – V. von Graeve – W.-D. Niemeier – K. Zimmermann (eds.), Frühes Ionien. Eine Bestandsaufnahme, Panionion-Symposion Güzelcamli 26. September - 1. Oktober 1999, MilForsch 5, Berlin, 2007.

Coldstream 1968 — J. N. Coldstream, Greek Geometric Pottery: A Survey of Ten Local Styles and Their Chronology, London, 1968.

Cook 1933/1934 — R. M. Cook, "Fikellura Pottery", BSA 34, 1933-1934, 1-98.

Cook 1992 — R. M. Cook, "The Wild Goat and Fikellura Styles: Some Speculations", OJA 11/3, 1992, 255-266

Cook 2003 — R. M. Cook, Greek Painted Pottery, London, 2003.

Cook – Dupont 2003 — R. M. Cook – P. Dupont, East Greek Pottery, Oxford, 2003.

Dugas – Rhomaios 1934 — Ch. Dugas – C. Rhomaios, Les vases préhelléniques et géométriques. Exploration archéologique de Délos, Paris, 1934.

Dupont 1983 — P. Dupont, "Classification et détermination de provenance des céramiques grecques orientales archaïques d'Istros, Rapport préliminaire", Dacia 27, 1983, 19-46.

Dupont 1986 — P. Dupont, "Naturwissenschaftliche Bestimmung der archaischen Keramik Milets", Milet 1899-1980. Ergebnisse, Probleme und Perspektiven einer Ausgrabung Kolloquium Frankfurt am Main 1980, IstMitt Beiheft 31, 1986, 57-71.

Dündar 2012 — E. Dündar, Patara Kazılarından Ele Geçen (1989-2010 Yılları) Arkaik, Klasik ve Hellenistik Dönem Ticari Amphoralar ve Amphora Mühürleri (Akdeniz University Ph.D. diss. 2012).

Dündar – Işın (forthcoming) — E. Dündar – G. Işın, "The Hellenistic Ceramics of Cistern / Cellar finds in the Building Complex on the Tepecik Acropolis at Patara in 2003-2004: Preliminary Report", in: E. Laflı (ed.), Hellenistic Ceramics in Anatolia (4th to 1st cent. B.C.), Colloqvia Anatolica et Aegaea Congressus, Internationales Smyrnenses III. İzmir, 12 – 14 October 2010 (forthcoming).

Ersoy 2004 — Y. Ersoy, "Klazomenai: 900-500 B.C. History and Settlement Evidence", in: A. Moustaka et al. (eds.), Klazomenai, Teos and Abdera: Metropoleis and Colony. Proceedings of the International Symposium held at the Archaeological Museums of Abdera, 20-21 October 2001, Thessaloniki, 2004, 43-76.

Fazlıoğlu 1998 — İ. Fazlıoğlu, Karia Orientalizan Seramiği (Ege University Ph.D. diss. 1998).

Gjerstad 1977 — E. Gjerstad, "Pottery from various parts of Cyprus", in: E. Gjerstad (ed.), Greek Geometric and Archaic Pottery found in Cyprus, Stockholm, 1977, 23-59.

Goldman et al. 1963 — H. Goldman et al., Excavations at Gözlükule. The Iron Age Settlement, Tarsus III, New Jersey, 1963.

Graeve 1973/1974 — V. von Graeve, "Milet. Bericht über die Arbeiten im Südschnitt an der hellenistischen Stadtmauer 1963", IstMitt 23/24, 1973/1974, 63-115.

Graeve 1987 — V. von Graeve, "Grabung auf dem Kalabaktepe", IstMitt 37, 1987, 6-33.

Graeve – Senff 1991 — V. von Graeve – R. Senff, "Die Grabung auf dem Kalabaktepe", IstMitt 41, 1991, 127-133.

Gürtekin 1996 — R. G. Gürtekin, "Wild Goat Style Pottery from Daskyleion", ADerg 4, 1996, 87-95.

Hommel 1959/1960 — Von P. Hommel, "II. Der Abschnitt Östlich des Athena-Tempels", IstMitt 9/10, 1959/1960, 31-62.

Hürmüzlü 2003 — B. Hürmüzlü, Klazomenai Akpınar Nekropolisi (Ege University Unpublished Ph.D. diss. 2003).

Hürmüzlü 2010 — B. Hürmüzlü, "Die Früheste Gruppe Klazomenischer Sarkophage aus Klazomenai", JdI 125, 2010, 89-153.

Isler 1978 — H. P. Isler, Das Archaische Nordtor und seine Umgebung im Heraion von Samos, Samos IV, Bonn, 1978.

Işın 2007a — G. Işın, "General outlook to the Hellenistic pottery of Patara with selected examples", in: Lemaitre 2007b, 137-151.

Işın 2007b — G. Işın, "An Achaemenid Stamp Seal from Patara", in: İ. Delemen (ed.), The Achaemenid Impact on Local Populations and Culture in Anatolia (6th–4th Centuries B.C.). Papers Presented at the International Workshop Istanbul 20–21 May 2005, Istanbul, 2007, 75-82.

Işın 2008 — G. Işın, "The Preliminary Report on the Hellenistic Pottery of Patara from the Tepecik Hill Excavations", AMS 55, 2008, 157-172.

Işın 2010a — G. Işın, "The Building Complex on the Tepecik Acropolis at Patara", AnatSt 60, 2010, 93-104.

Işın 2010b — G. Işın, "Patara Tepecik Akropolü 'Bey Evi' Kazıları (2003-2007): Geç Arkaik-Erken Klasik Dönem Terracottaları", Olba 18, 2010, 85-106.

Işın (forthcoming) — G. Işın, "The Pottery Finds of the Tepecik Acropolis at Patara", in: L. Cavalier (ed.), Carian and Lycians in a Mediterranean Context: Exchange and Identity. Bordeaux, 5-7 November 2009 (forthcoming).

Işın – Işık 2008 — G. Işın – F. Işık, "Tepecik Bey Sarayı" in: F. Işık, "Patara 2006", KST 29, 2008, 59-60.

Işın – Işık 2009 — G. Işın – F. Işık, "Tepecik Bey Konağı" in: F. Işık "Patara 2007" KST 30, 2009, 338-339.

Jones 1986 — R. E. Jones, Greek and Cypriot Pottery. A Review of Scientific Studies, Athens, 1986.

Kahya 2002 — T. Kahya, "Patara Dark Age Pottery", Adalya 5, 2002, 35-59.

Kerschner 1997 — M. Kerschner, "Ein stratifizierter Opferkomplex des 7. Jh.s v. Chr. Aus dem Artemision von Ephesos", Öjh 66, 1997, 85-226.

Kerschner 2006 — M. Kerschner, "Die Funde aus dem Brunnen und den Beckenanlagen. Spätgeometrische und Archaische Keramik aus dem Brunnen S-AB", in: P. Scherrer – E. Trinkl (eds.), Die Tetragonos Agora in Ephesos, Grabungsergebnisse von Archaischer bis in Byzantinische Zeit – Ein Überblick Befunde und Funde Klassischer Zeit, FiE XIII/2, Wien 2006, 79-85.

Kerschner – Schlotzhauer 2007 — M. Kerschner – U. Schlotzhauer, "Ein neues Klassifikationssystem der ostgriechischen Keramik", in: Cobet et al. 2007, 295-317.

Kerschner et al. 2000 — M. Kerschner – M. Lawall – P. Scherrer – E. Trinkl, "Ephesos in archaischer und klassischer Zeit. Die Ausgrabungen in der Siedlung Smyrna", in: F. Krinzinger (ed.), Akten des Symposions. Die Ägäis und das westliche Mittelmeer, Beziehungen und Wechselwirkungen 8. bis 5. Jh. v. Chr. Wien, 24. bis 27. März 1999, Wien, 2000, 45-54.

Kyrieleis et al. 1985 — H. Kyrieleis – H. J. Kienast – H.-J. Weißhaar, "Ausgrabungen im Heraion von Samos 1980/81", AA 1985, 409-419.

Lehmann 2000 — G. Lehmann, "East Greek or Levantine? Band-Decorated Pottery in the Levant during the Achaemenid Period", Transeuphratène 19, 2000, 83-113.

Lemaître 2007a — S. Lemaître, "Contribution à l'étude du mobilier céramique des époques archaïque et classique du Létôon de Xanthos", in: Lemaitre 2007b, 115-136.

Lemaitre 2007b — S. Lemaitre (ed.), Les produits et les marchés. Céramique antique en Lycie (VIIe s. Av. J.-C.–VIIe. ap. J.-C.) Actes de la table ronde de Poitiers (21–22 mars 2003), Bordeaux, 2007.

Metzger 1972 — H. Metzger, Les Céramiques Archaïques et Classiques de L'Acropole Lycienne, FdX 4, Paris, 1972.

Özüdoğru 2007 — Ş. Özüdoğru, "Patara and the Dynast Wakhssepddimi (Wekhessere II)", Adalya 10, 2007, 31-42.

Petrie 1886 — W. M. F. Petrie, Naukratis I, 1884-85, London, 1886.

Price 1924 — E. R. Price, "Pottery of Naucratis", JHS 44/2, 1924, 180-222.

Robertson 1940 — M. Robertson, "The Excavations at Al Mina, Sueidia (Continued)", JHS 60, 1940, 2-21.

Rückert 2007 — B. Rückert, "Keramik aus den Sondagen 9, 30 und 31 der Grabungskampagne 2002 in Limyra. Ein Zwischenbericht", in: Lemaitre 2007b, 25-76.

Rückert 2008 — B. Rückert, "Die Keramik aus den Feldforschungen im Yavu-Bergland und den Ausgrabungen auf dem Avşar Tepesi", in: F. Kolb (ed.), Keramik, Münzen, Kirchen und Wirtschaftskomplexe des zentrallykischen Yavu-Berglandes (Gebiet von Kyaneai), Lykische Studien 8, Bonn, 2008, 1-104.

Schattner 2007 — T. G. Schattner, Die Fundkeramik vom 8. bis zum 4. Jahrhundert v.Chr. Didyma 3/4, Mainz, 2007.

Schaus 1986 — G. P. Schaus, "Two Fikellura Vase Painters", BSA 81, 1986, 251-295.

Schiering 2007 — W. Schiering, "Zur Klassifizierung der orientalisierenden ostgriechischen Tierfrieskeramik nach Zeitstufen und Landschaftsstilen", in: Cobet et al. 2007, 247-252.

Schlotzhauer 2007 — U. Schlotzhauer, "Zum Verhältnis zwischen sogenanntem Tierfries- und Fikellurastil in Milet. Mit einem epigraphischen Beitrag von Norbert Ehrhardt", in: Cobet et al. 2007, 263-293.

Tuchelt 1971 — K. Tuchelt, "Didyma, Bericht über die Arbeiten 1969/70", IstMitt 21, 1971, 45-87.

Utili 1992 — F. Utili, "Früh- und Hocharchaische Bemalte Schalen", in: Ü. Serdaroğlu – R. Stupperich (eds.), Ausgrabungen in Assos 1990, AMS 5, Bonn, 1992, 33-63.

Utili 1999 — F. Utili, Die archaische Nekropole von Assos, AMS 31, Bonn, 1999.

Waldbaum – Magness 1997 — J. C. Waldbaum – J. Magness, "The Chronology of Early Greek Pottery: New Evidence from Seventh-Century B.C. Destruction Levels in Israel", AJA 101/1, 1997, 23-40.

Walter-Karydi 1973 — E. Walter-Karydi, Samische Gefässe des 6. Jahrhunderts v. Chr. Landschaftsstile Ostgriechischer Gefässe. Samos VI/1, Bonn, 1973.

Walter-Karydi 1982 — E. Walter-Karydi, "Ostgriechische Keramik", in: H. Walter (ed.), Alt – Ägina II. 1, Mainz am Rhein, 1982, 9-18.

Walter-Karydi 1986 — E. Walter-Karydi, "Zur Archaischen Keramik Ostioniens", in: W. Müller-Wiener (ed.), Milet 1899-1980. Ergebnisse, Probleme und Perspektiven einer Ausgrabung Kolloquium Frankfurt am Main 1980, IstMitt Beiheft 31, 1986, 73-80.

Walter – Vierneisel 1959 — H. Walter – K. Vierneisel, "Heraion von Samos die Funde der Kampagnen 1958 und 1959", AM 74, 1959, 10-42.

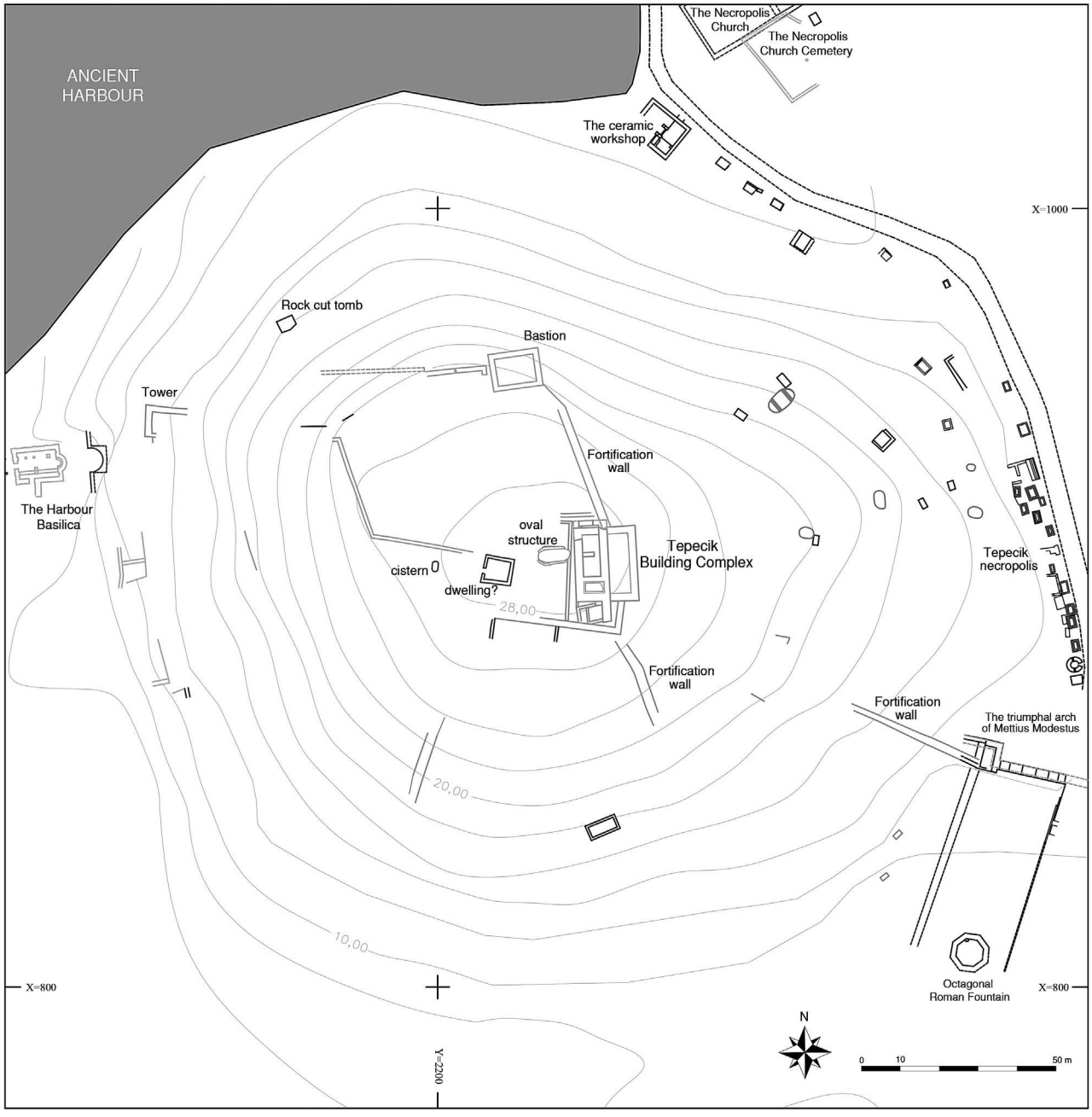

Fig. 1 The Topographic Plan of the Tepecik Acropolis (Patara Excavations Archive)

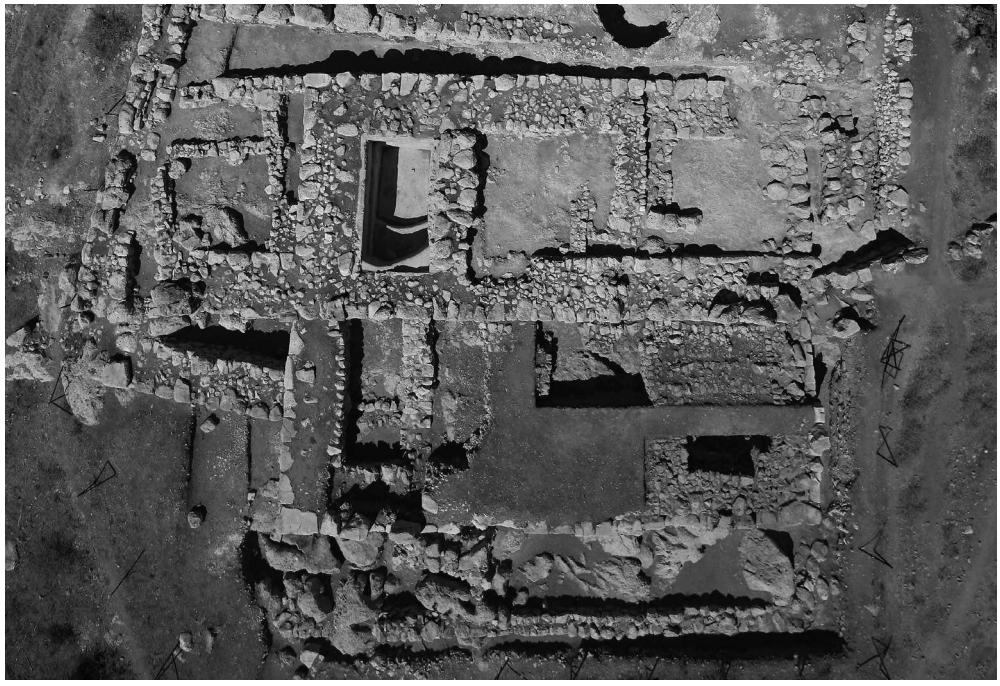

Fig. 2
The Building Complex on the Tepecik Acropolis (Patara Excavations Archive)

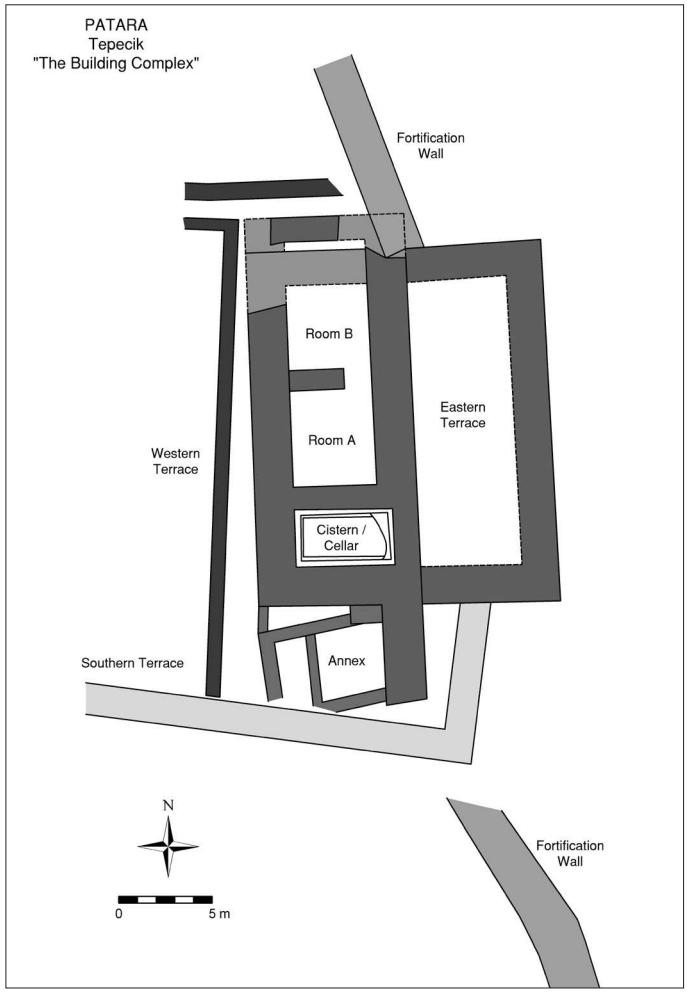

Fig. 3
The Plan of the Building Complex (R. Becks – E. Dündar)

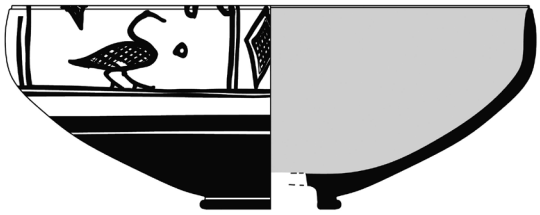

Fig. 4

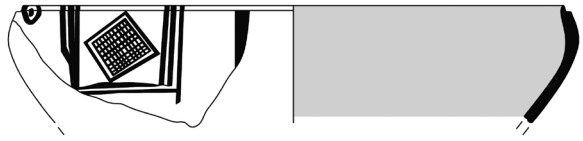

Fig. 5

Fig. 6

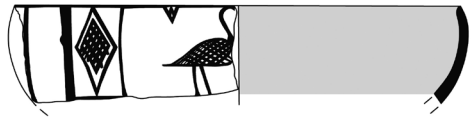

Fig. 7

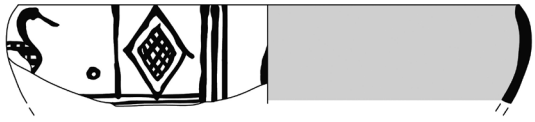

Fig. 8

Fig. 9

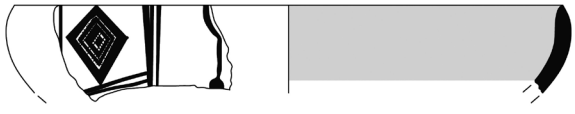

Fig. 10

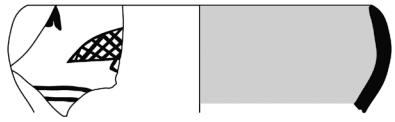

Fig. 11

Fig. 12

Fig. 13

Fig. 14

Fig. 15

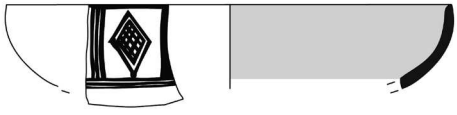

Fig. 16

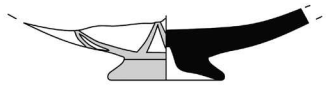

Fig. 17

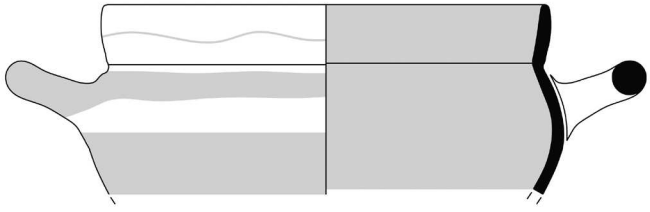

Fig. 18

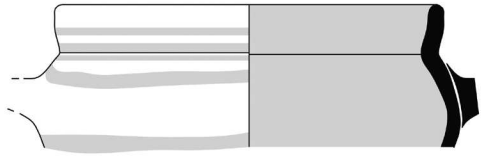

Fig. 19

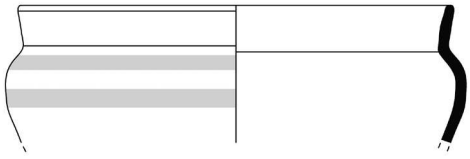

Fig. 20

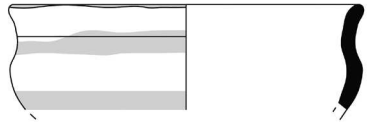

Fig. 21

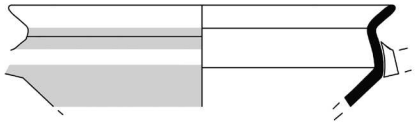

Fig. 22

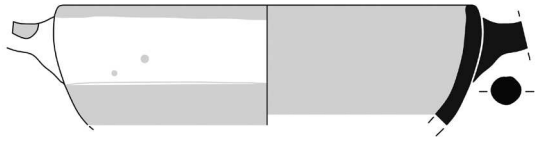

Fig. 23

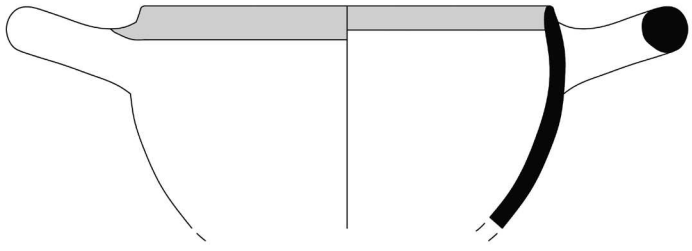

Fig. 24

Fig. 25

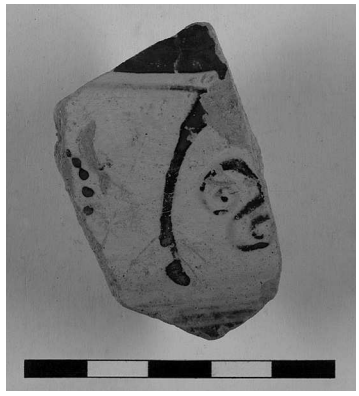

Fig. 26

Fig. 27

Fig. 28

Fig. 29

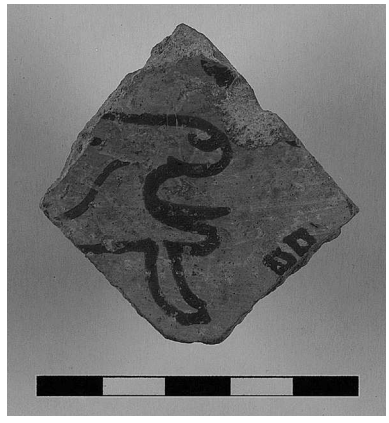

Fig. 30

Fig. 31

Fig. 32

Fig. 33

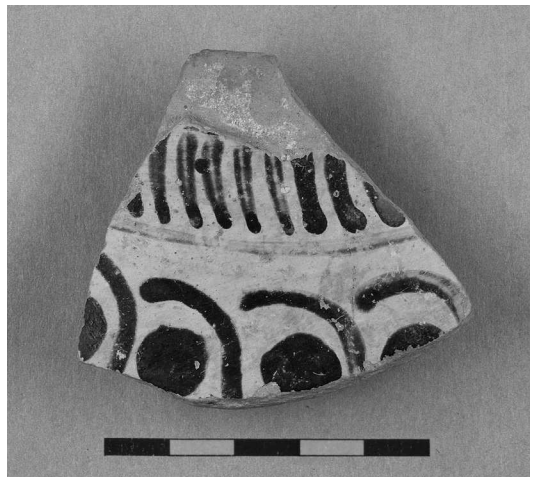

Fig. 34

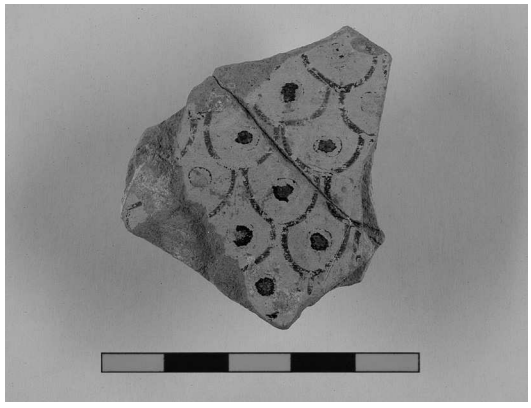

Fig. 35

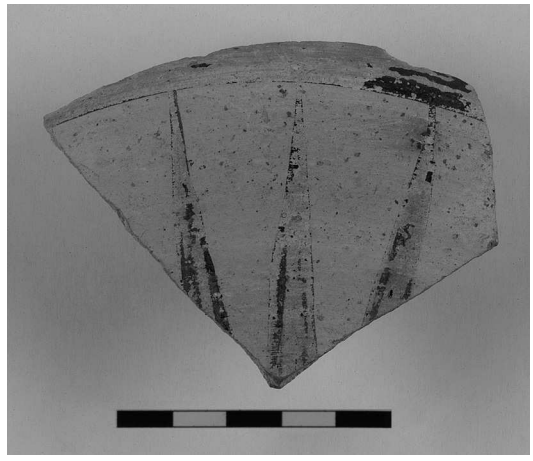

Fig. 36

Fig. 37

Fig. 38